

MAGYAR REPÜLŐ SZÖVETSÉG
Budapest Dagály u. 11.

T E M A T I K A

a vitorlázórepülő kiképzés végrehajtására.

Készült: 2001. december hónapban az 1991. évben jóváhagyott azonos című tematika alapján az időközi módosítások figyelembe vételével.

.....
Matuz István
főpilóta

Jóváhagyom :.530370/02. sz. alatt, érvényes a visszavonásig.

Budapest, 2002. március 19.

Antal Zoltán sk.
PLH igazgató

ÁLTALÁNOS RÉSZ

1. Ezen általános utasítás nem térhet ki a kiképzéssel kapcsolatos módszertani kérdésekre, csupán olyan fontosabb kiképzési kérdést tárgyal, amelynek betartása alapvetően biztosítja az egységes kiképzést.

2. A kiképzés megszervezésénél törekedni kell az állandó oktatók biztosítására.

3. Kezdő növendékek kiképzése során különösen az alábbiakat tartasuk be:

- szabályos jelentő szöveg elmondása és az értelemszerű cselekedet indulás előtt;
- trimkar előírás szerinti beállítása a csörlés idejére;
- kötéleoldást az automata kioldás előtt végrehajtani;
- az 1. forduló után a kötél leesés tényét jelentse a növendék;
- a 90⁰-os fordulók bedöntését maximum 25⁰-ig engedni;
- a fordulók csúszásmentesek legyenek;
- a 4. forduló sebessége $V_{\text{gazd}} + 5 \text{ km/ó}$ legyen;
- a kiszámítást úgy megkövetelni, hogy a 4. forduló után irányhelyesbítésre ne legyen szükség;
- nyitott féklappal a siklósebességet a típusnak megfelelő sebesség alá nem engedni;
- kilebegtetés után a gurulást hasra húzott bottal oktatni és megkövetelni;
- felesleges kormánymozdulatok a vezetés során ne legyenek;
- féklapnyitás a kiképzés során 5 m alatt nem engedélyezhető.

4. A kiképzési utasításban egymásután következő gyakorlatok sorrendje nem változtatható, gyakorlat kihagyásával a következő gyakorlatra áttérni tilos, kivételt képez az I. fejezet 9.sz. gyakorlata, melyet az I/6-os gyakorlat befejezését követően, bármely gyakorlat közben, de legkésőbb az I/10. gyakorlat megkezdéséig végre kell hajtani.

5. Első egyedül repülést (I/12. feladat) csak a "Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély" megszerzése után hajthatja végre a növendék.

A Növendék pilóta képesítés megszerzésének feltételeit az 5/2001. (II.6.) KöViM rendelet 1.1 pontja tartalmazza.

6. Vitorlázó repülőgépvezető szakszolgálati vizsgára csak az a személy bocsátható, aki megfelel az 5/2001. (II.6.) KöViM rendelet "2.2. *Magánpilóta Szakszolgálati Engedély /PPL/ Vitorlázó*" pontjában meghatározott feltételeknek.

7. Oktató részére kötelezően előírt okmányok vezetése:

Oktatói munkafüzet:

- Minden növendékről oktatói munkafüzetet kell vezetni az elvégzett feladatok és végrehajtási hibák feltüntetésével.
- Az adott üzemnapra végrehajtott tervezést a növendék oktatója írja alá.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

- Amennyiben a tervezett feladat időjárás vagy egyéb okok miatt nem hajtható végre, a növendék újabb tervezés nélkül az eredetileg tervezettnél alacsonyabb feladatra elindítható.

- Ha a betervezett feladat nem kerül végrehajtásra, az elmaradás okát a végrehajtási rovatban észrevételezni kell.
- A végrehajtás közben elkövetett hibákat felszállásonként kell beírni és osztályozni.
- Az oktatói füzet kiképzési okmány, tintával, golyóstollal vezetendő.

Növendék feladatlap:

- Minden kiképzésről "Növendék feladatlap"-ot kell vezetni, amelyet az oktató tölt ki.
- A "Növendék feladatlap"-on a felszállásokat dátum feltüntetésével és osztályozási minősítéssel kell vezetni. (Osztályozás: J/piros = jó, M/kék - megfelelt, N/fekete = nem felet meg)
- A repülőgépezető repülési naplójában, az oktatói munkafüzetben és a "Növendék feladatlap"-on vezetett feladatoknak azonosnak kell lenni.

8. A kiképzési feladatok előtt földi előkészítést kell tartani a feladatot érintő elméleti és gyakorlati problémák megbeszélése érdekében. A földi előkészítés idejét az oktató határozza meg a növendék képességeitől függően.

9. Kiképzési idők: I. fejezet és III. fejezet 3-3 hónap
II. fejezet és IV. fejezet 2-2 hónap

Ha a kiképzési időn belül nem kerül befejezésre a kiképzés, minden további kiképzési időszak megkezdésével az összes minimális felszállási számot 10-10%-al kell növelni az oktató által meghatározott feladatokra.

A többi fejezetnél a szakmai vezető, vagy megbízása alapján az oktató határozza meg a kiképzési időt.

Ha az I. vagy III. fejezet szerinti kiképzés megkezdésétől számított 24 hónapon belül, a II. fejezet, vagy IV. fejezet szerinti kiképzés 12 hónapon belül nem kerül befejezésre, akkor teljesen előlről kell kezdeni a kiképzést.

10. Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedéllyel (SPL) rendelkező személy:

- kiképzését lehetőség szerint egy szervezetnél fejezze be,
- idegen szervezetnél, egyesületnél kiképzési feladatot nem repülhet,
- idegen szervezetnél, egyesületnél végrehajtott felszállásai a növendék naplóba csak „Séta repülés” megjegyzéssel kerülhet be,

Amennyiben kiképzési szervezet, egyesület változtatására kényszerül, a képzést az alábbiak szerint folytathatja:

- a szervezet szakmai vezetője a növendékről vezetett Oktatói munkafüzetet, Növendék feladat lapot, Repülési naplót zárja le, „Kiképzés átadva xy szervezetnek” bejegyzéssel,
- a szervezet szakmai vezetője az Oktatói munkafüzetet és Növendék feladat lapot hivatalosan küldje meg a befogadó szervezet szakmai vezetőjének,
- a befogadó szervezet szakmai vezetője az okmányokat ellenőrizze, határozza meg azt a feladat számot amelytől a képzés tovább folytatható és aláírásával engedélyezze a képzés folytatását.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

Módosítás jóváhagyva 532732/04 PLH.sz.
I. FEJEZET

UTASÍTÁS
A VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS VÉGREHAJTÁSÁRA

I. FEJEZET KÉTKORMÁNYOS CSÖRLŐRENDSZERŰ KIKÉPZÉS "B" VIZSGÁIG

Az utasítás I. Fejezete a kezdőkiképzéssel foglalkozik, "B" vizsgáig bezárólag. Az egyes feladatok sorrendje a növendék lépcsőzetes fejlődését biztosítja.

A növendék elméleti képzése a gyakorlatival párhuzamosan is folyhat. Egyedül repülésre csak a "Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély" megszerzése után engedhető a növendék.

A "Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély" elméleti vizsga követelménye megegyezik a "Vitorlázórepülők elméleti képzése" c. tematika I. évfolyam, I. szakasz anyagával.

A fejezet egyes feladatai movittal is végrehajthatók. Ebben az esetben a csörlésből végzett feladatok száma nem csökkenhet 34 felszállás alá és törekedni kell arra, hogy a fejezet végére a csörlés kerüljön előtérbe. A kötélszakadás, az egyedül repülés előtti ellenőrzés, valamint az egyedül repülés nem hajthatók végre movittal.

A növendék üzemnaponkénti felszállás számát az oktató határozza meg a növendék felkészültségétől függően, mely nem haladhatja meg az 5 felszállást.

A növendék az egyik feladatról a következőre csak akkor engedhető, ha az elvégzett feladatot "A végrehajtás követelménye" című részében leírtaknak megfelelően maradéktalanul teljesíti. A kiképzés súlypont csörléssel történik.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: A kétkormányos kiképző repülőgép műszaki ellenőrzése, kiszolgálásának oktatása.

Hely: A repülőtéren a repülőgépnél.

A feladat célja: Ellenőrizni, hogy a növendék ismeri-e a gép részeit és összes adatait, megtanítani a repülőgép műszaki ellenőrzését, átvételét, a gép földön való mozgatását. Megtanítani a repülőgép szétszerelését, összeszerelését, a biztosítható részek lebiztosítását, csapok, csapszegek kenését az egész gép leápolásának módját.

A végrehajtás módja: A foglalkozást az oktató vezeti. Kérdés - felelet formájában győződjön meg, hogy a növendék mennyire ismeri a repülőgép adatait. Az oktató a gép műszaki ellenőrzésének sorrendjét mondja el, mutassa be az ellenőrzés gyakorlati végrehajtását. A továbbiakban a repülőtér műszaki állományából kijelölt személy oktassa és gyakoroltassa a repülőgép mozgatását, a hangárból, illetve a hangárba való pakolást. A növendékek sajátítsák el a repülőgép szerelését, csapszegek kenését, biztosítások módját. Gyakorolják az összeszerelés utáni ellenőrzés végrehajtását. Az oktató gyakoroltassa a kabinba történő ki- és beszállást.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

A hevederek helyes bekötését és használatát, részletesen oktassa a vízszintes repülés végrehajtásához szükséges kormánymozdulatokat.

A rendelkezésre álló további időt a jelek és jelzések gyakorlására kell fordítani.

A végrehajtás követelménye: A növendék a foglalkozás után feltett ellenőrző kérdésekre pontos feleletet tudjon adni.

1/b. FELADAT

Földi előkészítés: Csűrőgyakorlat.

Hely: A repülőtéren a repülőgépben.

A feladat célja: Megtanítani a növendéket a csűrőkormány használatára, a szárny vízszintben tartására.

A végrehajtás módja: Rá kell szoktatni a növendéket a lágy kormánymozdulatokra, a csűrő egységben való mozgatására, a kijelölt irányba való figyelésre. A gyakorlatot a gépbe bekötve kell végrehajtani, hogy a növendék a helyes bekötést is gyakorolhassa.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy sajátítsa el a csűrőkormány használatát, hogy az reflex-szerűen történjen a magassági kormány meghúzása vagy megnyomása nélkül. A csűrő gyakorlat közben az irányba való figyelés kötelező, a vízszintes szárny helyzetet így állapítsa meg.

1/c. FELADAT

Földi előkészítés: A csörlés végrehajtásának földön történő gyakorlása, a lekapcsolás földi gyakorlása.

Hely: Repülőtéren a repülőgép

A feladat célja: A növendék tanulja meg a csörlés végrehajtása során előforduló mozdulatokat, jeleket, jelzéseket, az induláskor és a lekapcsoláskor bemandandó jelentés szövegét.

A végrehajtás módja: A növendéknek el kell magyarázni a csörlés elemeit, az egyes elemekhez tartozó kormánymozdulatokat, emelkedési szöveget, csörléshez szükséges sebességi adatokat.

Oktatás tárgyává kell tenni a leoldás utáni sebességrendezést és a jelzéseket. A gépben ülő növendéktől követelje meg az oktató, indulásimitáció előtt az alábbi szöveget:

"Kormányok értelemszerűen kitérítethők, trimkar normál helyzetben (enyhén fejre trimmelt helyzetben), műszerek alapállásban, féklap és a kabintető zárva biztosítva, kötél beakasztva, előttem a felszállómező és a légtér szabad, engedélyt kérek a felszállásra."

Gyakoroltatni kell az első forduló után bemandandó szöveget: "jelentem, a starthelyen jelzés nincs, a kötél leesett."

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

1/d. FELADAT

Tipusvizsga: Bizottság előtt vizsga a kétkormányos kiképző repülőgép ismeretéből és légiüzemeltetéséből.

Hely: Tanterem - repülőtér.

A vizsga célja: Ellenőrizni, hogy a növendék ismeri-e a gép részeit, műszaki ellenőrzését, földi mozgását és légiüzemeltetési előírásait.

Végrehajtás módja: A vizsgáztatást bizottságilag kell végrehajtani. A bizottság feltett kérdés-felelet formájában győződjön meg a növendék felkészültségéről. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni. Az eredményt a növendék repülési naplójába is be kell vezetni.

A végrehajtás követelménye: A növendéknek legalább "megfelelt" minősítéssel kell tudnia az átvett anyagot. Gyengébb eredmény esetén a vizsgát meg kell ismételni.

1/e. FELADAT

Földi előkészítés: Az ejtőernyő megismerése, vészhelyzetben történő alkalmazásának alapismeretei, főbb mozzanatainak begyakorlása.

Hely: Repülőtéren és vitorlázógépen.

A feladat célja: A növendék tanulja meg a mentőernyőre vonatkozó legfontosabb tudnivalókat.

Kényszerugrás szabályai, feltételei, műszaki-, típusismeret, beállítás, felvétel ismertetése, ejtőernyő tárolása, ellenőrzése, kezelése.

Az ejtőernyős ugrás végrehajtásának elemei: gépelhagyás előtt teendők, gépelhagyás végrehajtásának módjai, szabadesés, nyitás, nyitás utáni ellenőrzések, rendellenességek kiküszöbölése, elsodródás befolyásolása, felkészülés a földetérésre, földetérés végrehajtása.

A végrehajtás módja: Az oktató tegye lehetővé, hogy minden növendék többször is beállítsa és felvegye az ejtőernyőt, eközben fel kell hívni a figyelmet a hibák révén a helyes hevederbeállítási módra, a helytelenül beállított heveder problémáira.

Az ejtőernyő működésének ismertetése feltétlenül a tényleges nyitási folyamat véghez vitelével történjen.

Nagyon fontos kihangsúlyozni, hogy vészhelyzet szituációkban csak készség szinten begyakorolt teendőket képes az ember pontosan, időben végrehajtani, s a pilótáknak későbbiekben is feltétlenül gyakorolni kell minden alkalommal legalább a gépelhagyás mozzanatait a nyitás imitálásáig.

A végrehajtás követelménye akkor megfelelő, ha a növendék;

- ismeri és alkalmazni tudja a kényszerugrás szabályait;
- ismeri az alkalmazott mentőernyő főbb adatait;
- ismeri részleteiben az ejtőernyős ugrás elemeit;
- önállóan feltudja készíteni ejtőernyőjét a repülésre;

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

- vitorlázógép kabinját el tudja úgy hagyni, hogy az ejtőernyő nyitását 3-5 másodpercen belül
- a gépelhagyás után - jelzi cselekedetével.

Az ejtőernyős ismereteket oktató a végrehajtott kiképzést (felkészítést) a végrehajtási követelmények teljesítése esetén aláírásával igazolja az oktatói munkafüzetben.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Szoktató repülés.

Felszállások száma: 2

Hely: Iskolakör

A végrehajtás módja: A repülőgépet az oktató vezeti mindkét felszállásban.

- Első felszállás: a repülőgépbe történő beülés pillanatától az oktató ellenőrzi, hogy a növendék hogyan alkalmazza a korábban tanultakat. Repülés alatt mutassa meg az oktató a repülőteret, a levegőben és földön lévő repülőgépeket. Figyelje meg a növendék viselkedését és magatartását.

- Második felszállás: a növendék lazán helyezze kezét és lábát a kormányokra, érzékelje a repülőgép vezetését. Repülés alatt az oktató mutassa meg a látható akadályokat, az elérhető, alkalmas kényszer-leszálló területeket.

A végrehajtás követelménye: A növendék emlékezetből tudja elmondani a repülőter környékét, felsorolva az akadályokat.

Megjegyzés: Szoktatórepülés alatt 25⁰-nál nagyobb badöntésű fordulókat, csúsztatást és minden más rendellenes helyzetet előidézni tilos!

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyenesvonalú repülés oktatóval.

Felszállások száma: 3

Hely: Iskolakör

A feladat célja: Egyenesvonalú repülés elsajátítása.

A végrehajtás módja: Csörlés közben a gép vezetését az oktató végzi, a növendék enyhén fogja a botkormányt. Az első forduló után bemutatja a vízszintes repülést. A második forduló után a növendék próbálgassa az önálló vezetést, az oktató fogja a kormányokat.

Egyenes repülés közben csak egy, esetleg két hibára hívjuk fel a figyelmét és ezeket a hibákat küszöböltessük ki. Az egyenesvonalú vízszintes repülésen kívül a repülőgép vezetését az oktató végezze.

A végrehajtás követelménye: A növendék tanulja meg a repülőgép vezetését egyenes vonalon.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

3/a. FELADAT

Földi előkészítés: A csörlés, fordulók, iskolakör és a leszállás végrehajtásának előkészítés.

Hely: Tanterem és repülőgép.

A feladat célja: A növendék előkészítése a csörlés, a fordulók, az iskolakör, a leszállás gyakorlati végrehajtására.

A végrehajtás módja: Az oktató a kormányokon szemléltető módon mutassa be a csörlés végrehajtását. Ismertesse az iskolakör felépítését, különös tekintettel a helyes kiszámítás feltételeire. Ismertesse továbbá a fordulók végrehajtásának módját, a fordulóba történő bevitelhez, fordulótartáshoz és a kivételhez szükséges kormánymozdulatokat.

Hangsúlyozza a fordulóirány meghatározásának és figyelésének rendkívüli fontosságát. Ismertesse a fordulók végrehajtása során leggyakrabban előforduló vezetési hibákat, azok kijavításának módját.

A végrehajtás követelménye: A növendékek a foglalkozás után feltett ellenőző kérdésekre pontos feleletet tudjanak adni.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör végrehajtása oktatóval.

Felszállások száma: 8

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Megtanítani a növendéket a csörlés és a lekapcsolás gyakorlati végrehajtására, a horizont álására különböző repülési helyzetekben.

A végrehajtás módja: A csörlést a növendék és az oktató közösen végezzék. A lekapcsolást az oktató utasítására a növendék hajtsa végre. A fordulókat az oktató és növendék közösen, az egyenesvonalú repülést a növendék önállóan hajtsa végre. Az első, második felszállás keretén belül meg kell mutatni a horizont helyzeteket különböző repülési helyzetekben. A féklapot az egész gyakorlat folyamán az oktató kezelje. A kiszámítást az oktató végezze, de már próbálkozzon tájékozódni a növendék helyezkedési elképzeléseiről. A leszállást az oktató és növendék közösen végezzék.

A végrehajtás követelménye: Szerezzen a növendék további gyakorlatot az egyenesvonalú repülésben, ismerkedjen a 90^0 -os fordulók végrehajtásával, a leszállás végrehajtásával, ismerje meg a kis-, a nagy- és az utazósebességekhez tartozó horizonthelyzeteket.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör repülése oktatóval.

Felszállások száma: 14.

Hely: Iskolakör.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

A feladat célja: A növendék tanulja meg önállóan végrehajtani a felszállást, lekapcsolást, iskolakör felépítését, helyezkedést, leszállást.

A végrehajtás módja: Az oktató fokozatosan tanítsa meg a növendéket a csörlés, a lekapcsolás, a 90^0 -os fordulók, az iskolakör, a helyezkedés, a féklap használatára és a

leszállás végrehajtására. A 11. és 12. felszállás keretében a hosszúfalon az oktató mutasson be 360⁰-os fordulókat is.

A végrehajtás követelménye: E gyakorlat két utolsó felszállása, ellenőrző repülés jellegű legyen, melyet a növendék saját oktatója is végrehajthat. A következő (I/5.) gyakorlatra a növendék csak akkor vihető át, ha a teljes feladatot önállóan végre tudta hajtani.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: Változó állásszöggel való repülés végrehajtása oktatóval.

Felszállások száma: 2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a különböző állásszögekkel való repülésben.

A végrehajtás módja: A növendék önállóan hajtja végre a repülést a 2. forduló befejeztéig. A 2. forduló után az oktató mutassa be a nagy állásszöggel való repülést, utazó sebesség alatt, majd gyorsítsa fel a gépet utazósebességre. Ezután adja ismét át a vezetést a növendéknek és a bemutatott feladatot gyakoroltassa a 3. fordulóig. A 3. fordulótól a növendék a korábban tanultak alapján fejezze be az iskolakört és hajtja végre a leszállást.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy kisebb sebességből, mint nagysebességből rövid idő alatt rendezni tudja a sebességet utazósebességre.

6/a. FELADAT

Földi előkészítés: Teendők kötélszakadás és kötél-vágás esetén.

Hely: Repülőtéren a gép körül, tanteremben.

A feladat célja: A növendék elméletben ismerje meg mindazokat a teendőket és szabályokat, melyeket kötélszakadás esetén a gyakorlatban végre kell, hogy hajtson.

A végrehajtás módja: Az oktató mondja el a kötélszakadás fő okait, ismertesse az alkalmazandó helyezkedési szabályokat, kis- és nagyobb magasságban bekövetkező kötélszakadások esetére. Térjen ki azokra a szabályokra, melyek akkor alkalmazandók, amikor a kötél leoldása valamilyen oknál fogva nem hajtható végre, illetve a kötél - szakadás, vagy vágás után - a gépen marad.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A növendék "jól megfelelt"-en ismerje a kötélszakadás eseténi teendőket, melyeket kötélszakadás esetén cselekednie kell.

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kötélszakadás gyakorlása gyors gázlevétellel.

Felszállások száma: 5.

Hely: Repülőtér.

A feladat célja: A növendék az előző (I/6a.) földi előkészítésben tanultakat a gyakorlatban alkalmazza.

Végrehajtás módja: Az oktató minden egyes felszállás előtt üzenje meg a csörlőkezelőnek, hogy milyen magasságban hirtelen átmenet nélkül vegye le a gázt az agregátor motorjáról "hagyja ott a gépet". Az első felszállásban (150 m) a növendék csal lazán fogja a kormányokat, az oktató hajtja végre az egész feladatot, végrehajtás közben mondja a növendéknek, hogy mit és miért csinál. A második és harmadik felszállásnál a "kötélszakadás" 60 m-en, leszállás egyenesből, a 4. felszállásnál 80 -100 m-en, a leszállás 180⁰-os visszafordulással, az 5. felszállásnál a gáz levétel 150 m-en következzen be, akkor a leszállást két 180⁰-os forduló végrehajtása után kell végrehajtani.

A növendék mind a négy esetben hajtja végre a tanultak alapján a leoldást, helyezkedést és leszállást. A 180⁰-os visszafordulásból történő leszállást csak 4 m/sec-nél kisebb szélesség esetén hajtható végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék az oktató "belenyúlása" és szóbeli utasítása nélkül tudja végrehajtani a leoldást, helyezkedést és leszállást.

Megjegyzés: A kiképzés során az I/6. gyakorlat előtt bekövetkező kötélszakadások alkalmával a gépvezetést csak az oktató végezheti. Az I/6. gyakorlat végrehajtása után bekövetkező kötélszakadások esetén a teendőket, helyezkedést a növendék végezze, az oktató csak indokolt esetben segítsen. Ilyen esetben a növendék a betervezett feladat helyett I/6. feladatot hajt végre.

7. FELADAT

Gyakorlati repülés: A kiszámítás és a leszállásnál előforduló hibák helyesbítésének gyakorlása.

Felszállások száma: 4.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Megmutatni a növendéknek a leszállás kiszámításánál és a leszállásnál előforduló hibákat, megtanítani a növendéket ezen hibák kijavításának módjaira.

A végrehajtás módja: Az első felszállás alkalmával a hosszúfalon az oktató mutassa be a csúsztatást, majd gyakoroltassa azt a növendékkel. A leszállást az oktató hajtja végre, bemutatva a féklap használatát a kiszámítás helyesbítésére.

A második felszálláskor a fentieket a növendék gyakorolja, az oktató csak nagyobb hibák elkövetése esetén vegye át a vezetést.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A növendék hosszúfalon irányba tudjon jobbra és balra csúsztatni, helyesen tudja használni a féklapot a kiszámítás helyesbítésére.

8. FELADAT

Gyakorlati repülés: Letakart műszerfallal való repülés.

Felszállások száma: 2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék veszély nélkül végre tudja hajtani műszermeghibásodás esetén az iskolakört.

A végrehajtás módja: Az oktató felszállás előtt takarja le a műszerfalat. Az első felszállásnál a csörlés nagyobb sebességű legyen, mint a normál csörlésnél (megengedett csörlési sebességen belül.). A második felszállásnál a csörlési sebesség a biztonságos magasság elérése után kevesebb legyen, mint a normál csörlési sebesség. Leoldás után a növendék biztonságosan repülje végig az iskolakört. Meg kell követelni a növendéktől, hogy a sebesség növelését csörlés közben csak átnyomott helyzetben kérje, illetve jelezze. A helyezkedést a növendék az oktató esetleges utasítása alapján a magasság becslésével hajtsa végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék vegye észre a kis-, illetve nagysebességű csörlést, a kissebesség esetén a gép siklóhelyzetbe történő átnyomása után billegtetéssel kérjen sebességnövelést. Nagy sebesség esetén lépegetéssel kérje a sebesség csökkentését. Az iskolakört veszélytelenül tudja végrehajtani, jel előtt semmi esetre, jel után maximum 150 m-en belül érjen földet.

9/a. FELADAT

Földi előkészítés: A dugóhúzó végrehajtásának előkészítése.

Idő. 2 óra.

Hely: Repülőtér és tanterem.

A feladat célja: A dugóhúzó elméletének felfrissítése, a dugóhúzó gyakorlati végrehajtásának megbeszélése.

A végrehajtás módja: Az oktató a növendéket ültesse be a gépbe és gyakoroltassa a dugóhúzóba való bevitelhez és kivételhez szükséges kormánymozdulatokat. Ellenőrző kérdések alapján győződjön meg arról, hogy a növendék mindennel tisztában van, amit a dugóhúzóról és a lebillenésekről tudnia kell.

A végrehajtás követelménye: A növendék legyen tisztában a lebillenés és a dugóhúzó elméletével, a lebillenések megszüntetéséhez és a dugóhúzó gyakorlati végrehajtásához szükséges ténykedésekkel.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

9. FELADAT

Gyakorlati repülés: A dugóhúzó oktatása és gyakorlása.

Felszállások száma: 3

Hely: Légtér 1000 m.

A feladat célja: Megismertetni a növendékekkel a határüzemmódon történő repülés sajátosságait. Megtanítani a növendéket a nem szándékolt dugóhúzóba esés, lebillenés

kezdetének felismerésére, annak azonnali megszüntetésére. Bemutatni a dugóhúzót és végrehajtani az abból történő kivételt.

A végrehajtás módja: 1. felszállás magassága 1000 m. Emelkedés vontatásban, vagy termikben, emelkedésben az oktató vezeti a repülőgépet. A leoldás után az oktató bemutatja az egyenes vonalon történő liftelést, majd a lebillenést.

Az egyenesvonalú repülésből történő bevitel után be kell mutatni a bal, majd a jobb fordulóból 20^0 - 40^0 közötti bedöntés mellett a lebillenést.

A bemutató feladatok végrehajtása után az oktató gyakoroltassa a lebillenést, fő figyelmet a fordulóból történő lebillenés megállításának begyakorlására kell fordítani.

A 2. és 3. felszállás magassága 1000 m. Emelkedés vontatásban, vagy termikben, a repülőgépet az oktató vezeti.

A leoldás után az oktató mutasson be egy dugóhúzót, melynek a kivételét $3/4$ és 1 pördület között hajtsa végre és közben meggyarazza a növendéknek a végrehajtás, főleg a kivétel teendőit.

A bemutatás után a növendék önállóan hajtsa végre $1/2$ - $3/4$ pördületes dugóhúzót, kettőt balra, kettőt jobbra. A kivételt minden esetben az oktató utasítására kell végrehajtania.

A 800-700 m. magasság elérése után gyakoroltatni kell a lebillenés azonnali megállítását az előző felszállásnál leírt módon.

A végrehajtás követelménye: A növendék készség szinten legyen képes a dugóhúzóba esést azonnal megakadályozni, úgy egyenesvonalú repülésből, mint forduló végrehajtásakor. Szerezzen továbbá jártasságot a "kialakult" dugóhúzó felismerésében, és az abból történő azonnali kivételben.

A növendék csak akkor kezdheti meg a következő feladatot, ha a dugóhúzó feladatot biztonságosan hajtotta végre.

A feladatot végre lehet hajtani az I/6. feladat befejezése után.

Megjegyzés:

- A légtérbe emelkedés történhet termikben vagy vontatásban.
- A gyakorlatot 450 m-ig be kell fejezni.
- A gyakorlat során más rendkívüli helyzetet előidézni tilos!

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

10. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör repülése oktatóval.

Felszállások száma: 4.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék az eddig tanultak alapján fejlessze gyakorlati készségét az ellenőrző és egyedülrepülés előtt.

A végrehajtás módja: Az oktató engedje a növendéket teljesen önállóan vezetni. Próbálja a növendéket arra szoktatni, hogy teljesen egyedül van a gépben. Az oktató a repülőgép vezetését csak a legszükségesebb esetben vegye át.

A végrehajtás követelménye: A növendék teljesen önállóan hajtsa végre a feladatot (az oktató még szóbeli utasítást sem adhat.)

11/a. FELADAT

Ellenőrző vizsga: Vizsgáztatás típus ismeretből, légiüzemeltetésből és az I. évfolyam 1. szakaszából.

A növendék az eredményes "házi" vizsga után, bocsájtható hatósági elméleti vizsgára a "Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély" megszerzése céljából.

A vizsga célja: A növendék ismétléssel újítsa fel az eddig tanult elméleti anyagot.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző vizsgát az oktató hajtja végre. Kérdés-felelet formájában győződjön meg a növendék elméleti felkészültségéről az összes témakörben.

A végrehajtás követelménye: A növendéknek a feltett kérdésre legalább "megfelelt" szinten tudnia kell az átvett anyagot. Gyengébb eredmény esetén a vizsgát meg kell ismételni.

Megjegyzés: Az elméleti ellenőrző vizsgát a növendék repülési naplójába be kell vezetni.

11. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyedülrepülés előtti ellenőrző repülés.

Felszállások száma: 2 iskolakör, 1 légtér.

A feladat célja: Megállapítani, hogy a növendék az eddigi gyakorlatok végrehajtása során megfelelő gyakorlatot szerzett-e az iskolakör egyedüli végrehajtására, a dugóhúzó felismerésére és megszüntetésére, vagyis az egyedülrepülés biztonságos végrehajtására.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző személy állapítsa meg, hogy a növendék önállóan végre tudja-e hajtani az iskolakör feladatot a starttól a leszállásig.

A légtér feladatnál emelkedés vontatásban, vagy termikben. A repülőgépet az oktató vezeti.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

I. FEJEZET

Leoldás után a növendéknek végre kell hajtani a lebillenés azonnali megállítását egyenesvonalú repülésből bal és jobb fordulóból. A lebillenést az oktató idézze elő a 9. gyak. első felszállásánál leírtak szerint.

Ezt követően a növendék hajtson végre egy bal és jobb irányú dugóhúzóba vitelt és kivételt önállóan. Kivétel 3/4 pördületnél az oktató utasítására. Ügyeljünk a kivételnél a sebesség túllépés megakadályozására.

A dugóhúzó helyes végrehajtása után folytassuk a lebillenési helyzetek előidézését és azokból történő kivétel gyakoroltatását.

A végrehajtás követelménye: Iskolakör esetében a növendék önállóan hajtja végre a feladatot. Ha az ellenőrző személy utasítást kényszerül adni, az ellenőrzés nem tekinthető sikeresnek.

A légtér feadat végrehajtásával kapcsolatos követelmények a növendékekkel szemben:

- a lebillenés azonnali felismerése és annak azonnali megszüntetése, úgy egyenesvonalú repülésben, mint fordulóban;
- a dugóhúzóból történő azonnali kivétel végrehajtás.

Megjegyzés: A két iskolakört jobb és bal irányba kell végrehajtani (kivételt képeznek azok a repülőterek, ahol kétirányú iskolakört meghatározott felszállási irányból akadályok miatt végrehajtani nem lehet)

Ellenőrzést végezheti vitorlázó oktatói jogosítással rendelkező szakmai vezető, vagy az általa megbízott, hasonló jogosítással rendelkező személy, azonban ez a megbízott saját növendékét nem ellenőrizheti.

Ha a növendék egyedülrepülésre bocsátható, az ellenőrző személy ezt a tényt a "Repülési Napló"-ba vezesse be és írja alá.

12. FELADAT

Gyakorlati repülés: "B" vizsga kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 5.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék szerezzen további gyakorlatot az iskolakör helyes végrehajtásában, egyedül.

A végrehajtás módja: A feladatot a növendék csak lökésmentes, max. 6 m/sec. szélerősségig hajthatja végre.

A végrehajtás követelménye: A gyakorlatot a növendék legalább "megfelelő" minősítéssel hajtja végre. A feladattól legalább két felszállást azon a napon kell végrehajtani, amikor a 11. gyakorlatot végrehajtották.

Megjegyzés: Az oktató ügyeljen a kiképző repülőgép üzemeltetési utasításában előírt ülésterhelés betartására a növendék egyedülrepülésre való engedésekor.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

II. FEJEZET

II. FEJEZET

CSÖRLŐRENDSZERŰ VITORLÁZÓ KIKÉPZÉS "C" VIZSGÁIG

A kiképzésbe az a "B" vizsgás növendék vonható be, aki a "Vitorlázórepülők elméleti kiképzése" I. évfolyam 2. szakasz tematikájából eredményes vizsgát tett, amit a Repülési Naplóba be kell vezetni. Az elméleti vizsgára egyénileg is fel lehet készülni.

A kiképzésnek ezen szakaszában a növendék ugyanazzal a kétkormányos kiképző repülőgéppel repüli meg a "C" vizsgáját, mint amivel az eddigi kiképzést kapta.

Ebben az időszakban nagyon kell figyelni a növendékeket, mert hajlamosak a túlzott önbizalomra., ami figyelmetlenné teheti őket. Ha a legcsekélyebb látszata van annak, hogy a növendék visszaesett, az utasításokban szereplő gyakorlatokon kívül kétkormányos ellenőrző jellegű repüléseket kell beiktatni. Ugyanilyen repüléseket kell akkor is végrehajtani, ha a növendék kiképzési folyamatosságában kisebb szünet áll be.

A növendék üzemnaponkénti felszállás számát az oktató határozza meg a növendék felkészültségétől függően.

Az oktató ügyeljen a kiképző repülőgép üzemeltetési utasításában előírt ülésterhelés betartására.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör repülés egyedül kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 10.

Hely: Iskolakör

A feladat célja: A növendék szerezzen további gyakorlatot az iskolakör repülésben, a gépvezetés technikájában.

A végrehajtás módja: Az első 5-6 felszállást a növendék csak lökésmentes, max. 6 m/sec. szélességre hajtsa végre, a 7-10 felszállást enyhén dobálós, de 6 m/sec.-ot nem meghaladó szélességre hajtsa végre. Az iskolakört jobbra és balra kell repülni.

A végrehajtás követelménye: A következő gyakorlatra a növendék csak akkor vihető át, ha az iskolakör repüléseiben mindent elsajátított tökéletesen, ami ezen gyakorlaton belül előfordulhat.

2/a. FELADAT

Földi előkészítés: A 360-os fordulók végrehajtása.

Hely: Tanterem, repülőtér.

A feladat célja: előkészíteni a növendéket a 360⁰-os fordulók és a termikelés végrehajtására.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

II. FEJEZET

A végrehajtás módja: A foglalkozást az oktató vezeti. Magyarázza el a 360⁰-os enyhe és élesebb fordulók végrehajtásának módját, a "szűkítés", "tágítás" módját, azt mikor és hogyan kell alkalmazni. Magyarázza el a 360⁰-os fordulók végrehajtása során előforduló hibákat, ezen hibák elkerülési és kijavítási módjait. Foglalkozzon röviden a "termik" keletkezésével, tulajdonságaival és annak kihasználási módjaival.

A végrehajtás követelménye: A növendéknek helyes feleletet kell adni a 360⁰-os enyhe és éles fordulókkal kapcsolatos kérdésekre, ismernie kell a végrehajtásnál elkövethető hibákat, a hibák elkerülésének és kijavításának módját. Ismernie kell a termik keletkezését és annak kihasználását az emelkedésre.

Megjegyzés: Hegyi terepen repülő részére ezen földi előkészítésen belül kell ismertetni a lejtőszabályokat, a helyi vonatkozású lejtő utasításokat is.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: 360⁰-os fordulók bemutatása oktatóval, gyakorlása egyedül kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: Oktatóval 5 felsz., egyedül 5 felsz.

Hely: Iskolakörön - hosszúfalon.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a 360⁰-os fordulók végrehajtásában.

A végrehajtás módja: Az első öt felszállásban az oktatómutassa be a 25-30⁰-os bedöntésű 360⁰-os fordulók végrehajtásának módját, majd gyakoroltassa ugyanezt a növendékekkel, hívja fel figyelmét az esetleges hibák kijavítására. Az öt egyedüli felszállásnál a növendék gyakorolja a jobb és bal 360⁰-os fordulók végrehajtását, az oktató a földről figyelje a repülést és értékeli ki. A feladatot nem termikus időben kell végrehajtani.

A végrehajtás követelménye: A növendék csúszásmentesen tudja a 360⁰-os fordulót mind két irányba végrehajtani.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Orrcsörlés végrehajtásának oktatása kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 2 oktatóval, 2 egyedül.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot az orrcsörlés végrehajtásában.

A végrehajtás módja: Az oktató előzőleg magyarázza el az orrcsörlés végrehajtásának módját. Állítsa párhuzamba súlypontcsörléssel és részletesen mondja el a vezetési különbségeket.

Az első két felszállás keretén belül a növendék oktatóval repüljön. Az oktató mutassa be a csörlés helyes végrehajtását, majd ugyanezt hajtsa végre a növendék is.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy a kétkormányos, mint az egyedüli csörléseket legalább "megfelelő" minősítéssel hajtsa végre.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

II. FEJEZET

Megjegyzés: Ha a kiképző repülőgép típusal orrcsörlés nem hajtható végre, ezt a feladatot a típusátképzés VIII. fejezet 3. gyakorlatának részeként kell végrehajtani.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Termik- és lejtő bemutató oktatóval.

Felszállások száma: 1. (+1 lejtő)

Hely: Légtér, lejtő.

A feladat célja: Megtanítani a növendéket az emelő áramlatok kihasználására, előkészíteni a "C" vizsga végrehajtására.

A végrehajtás módja: A csörlést a növendék végezze. Az oktató keressen emelőáramlatot, majd fogja azt meg és emelkedjen, közben a növendék lazán fogja a kormányokat. Biztonságos magasság elérése után hagyja ott a termiket, adja át a vezetést a növendéknek és utasítsa újabb termik megfogására. Az oktató csak szükség esetén segítsen.

A végrehajtás követelménye: A növendék képes legyen önálló termikfogásra, emelkedésre, iskolakörre besorolni, jelleszállni.

A lejtővel rendelkező repülőtereken az első egyedüli lejtőrepülés előtt, fenti repüléseken kívül 1 felszállás keretén belül minimum 30 perc összidővel be kell mutatni a lejtőrepülést is.

Követelmény, hogy a növendék megtanulja és önállóan tudjon a lejtőn helyezkedni, a lejtőszabályokat be tudja tartani, tehát ismerje azokat.

A lejtőbemutató gyakorlat száma ugyancsak II/4.

A II/4-es gyakorlat végrehajtható vontatásból is, ez esetben a növendék csak a lekapcsolás után vezethet.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: "C" vizsga előtti ellenőrző repülés a szakmai vezetővel vagy az általa kijelölt vitorlázó oktatóval.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér vagy lejtő.

A feladat célja: Meggyőződni arról, hogy a növendék kellő gyakorlattal rendelkezik a termik, illetve a lejtőrepülés önálló végrehajtásában.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző önállóan hagyja repülni a növendéket, csak a legszükségesebb esetben veheti át a vezetést vagy adhat utasítást a növendéknek.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy tudja feladatát végrehajtani, hogy az ellenőrzőnek az ellenőrzés során semminemű tevékenységre ne legyen szüksége.

Megjegyzés: Amennyiben a növendék az ellenőrző repülésen megfelelt, az ellenőrzés megtörténtét és eredményét az ellenőrző vezesse be a növendék "Repülési Napló"-jába.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

II. FEJEZET

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: "C" vizsga feladatrepülése kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 1. Rep.idő: min. 5 perc nívó felett, max: 20 perc.

Hely: Légtér vagy lejtő.

A feladat célja: A növendék bizonyítsa be, hogy megfelelő gyakorlatra tett szert az emelőáramlatok kihasználásában.

A végrehajtás módja: A csörlés végrehajtása után a növendék keressen emelőáramlatot és abban repüljön legalább 5 percet, majd soroljon be iskolakörre és jelleszállást hajtson végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék lekapcsolás után egy adott magasságban legalább 5 percet repüljön, szabályos besorolást és jelleszállást hajtson végre.

Megjegyzés: "C" vizsga feladatra csak akkor lehet indítani a növendéket, ha az I/9-es feladatot három hónapon belül hajtotta végre. Ha azt három hónapnál régebben repülte, az I/9-es feladat második felszállását meg kell ismételni a II/6. feladat előtt.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

III. FEJEZET

KÉTKORMÁNYOS VONTATÁSOS RENDSZERŰ KIKÉPZÉS "B" VIZSGÁIG.

A növendék elméleti képzése a gyakorlatival párhuzamosan folyhat. Egyedül repülésre az a növendék engedhető, aki az I. évfolyam 1. szakasz tematikájából eredményes vizsgát tett és rendelkezik a " Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedéllyel"

A fejezet 1-3. feladatai movittal is végrehajthatók. Ebben az esetben 1/b feladat elhagyható, az 1/c feladat témája a 4/a feladat során kerüljön végrehajtásra.

Movittal történő előképzés esetében a vontatásból végzett feladatok száma nem csökkenhet 20 felszállás alá és törekedni kell arra, hogy a fejezet végére a vontatás kerüljön előtérbe. A kötél leakadási feladat, az egyedül repülés előtti ellenőrző repülés, valamint az egyedül repülés nem hajtható végre movittal.

A felszállási számokba bent foglaltatik a növendék 5 "B" vizsga feladata.

Az oktató a kiképzés során az összes felszállások számát nem csökkentheti, de a vontatási feladatok során amennyiben szakmailag indokoltnak látja a feladatokat felcserélheti.

A növendék üzemnapenkénti felszállás számát az oktató határozza meg a növendék felkészültségétől függően.

A növendék az egyik feladatról a következőre csak akkor engedhető, ha az elvégzett feladat "A végrehajtás követelménye" című részében leírtakat maradéktalanul teljesíti.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: A kétkormányos kiképző repülőgép műszaki ellenőrzése, kiszolgálásának oktatása.

Hely: A repülőtéren a repülőgépnél

A feladat célja: Ellenőrizni, hogy a növendék ismeri-e a gép részeit és összes adatait, megtanítani a repülőgép műszaki ellenőrzését, átvételét, a gép földön való mozgását.

Megtanítani a repülőgép szétszerelését, összeszerelését, a biztosítható részek lebiztosítását, csapok, csapszegek kenését az egész gép leápolásának módját.

A végrehajtás módja: A foglalkozást az oktató vezeti. Kérdés - felelet formájában győződjön meg, hogy a növendék mennyire ismeri a repülőgép adatait. Az oktató a gép műszaki ellenőrzésének sorrendjét mondja el, mutassa be az ellenőrzés gyakorlati végrehajtását. A továbbiakban a repülőtér műszaki állományából kijelölt személy oktassa és gyakoroltassa a repülőgép mozgását, a hangárból, illetve a hangárba való pakolást. A növendékek sajátítsák el a repülőgép szerelését, csapszegek kenését, biztosítások módját. Gyakorolják az összeszerelés utáni ellenőrzés végrehajtását. Az oktató gyakoroltassa a kabinba történő ki- és beszállást. A hevederek helyes bekötését. Magyarozza el és gyakoroltassa a kormánysszervek működését és használatát, részletesen oktassa a vízszintes repülés végrehajtásához szükséges kormánymozdulatokat.

A rendelkezésre álló további időt a jelek jelzések gyakorlására kell fordítani.

Módosítás jóváhagyva 530793/05 PLH sz.

A végrehajtás követelménye: A növendék a foglalkozás után feltett ellenőrző kérdésekre pontos feleletet tudjon adni.

1/b. FELADAT

Földi előkészítés: Csűrőgyakorlat.

Hely: A repülőtéren a repülőgépben.

A feladat célja: Megtanítani a növendéket a csűrőkormány használatára, a szárny vízszintben tartására.

A végrehajtás módja: Rá kell szoktatni a növendéket a lágy kormány mozdulatokra, a csűrő egy síkban való mozgására, a kijelölt irányba való figyelésre. A gyakorlatot a gépbe bekötve kell végrehajtani, hogy a növendék a helyes bekötést is gyakorolhassa.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy sajátítsa el a csűrőkormány használatát, hogy az reflex-szerűen történjen a magassági kormány meghúzása vagy megnyomása nélkül. A

csűrőgyakorlat közben az irányba való figyelés kötelező, a vízszintes szárny helyzetet így állapítsa meg.

1/c. FELADAT

Földi előkészítés: A vontatás végrehajtásának földön történő gyakorlása, a lekapcsolás földi gyakorlása.

Hely: Repülőtéren a repülőgép

A feladat célja: A növendék tanulja meg a vontatás végrehajtása során előforduló mozdulatokat, jeleket, jelzéseket, horizont helyeket, az induláskor bemondandó jelentés szövegét.

A végrehajtás módja: A növendéknek el kell magyarázni a vontatás elemeit, az egyes elemekhez tartozó kormánymozdulatokat.

Oktatás tárgyává kell tenni a leoldás utáni sebesség rendezést. A gépben ülő növendéktől követelje meg az oktató, indulásimitáció előtt az alábbi szöveg elmondását:

"Kormányok értelemszerűen kitérítethetők, trimkar fejnehéz helyzetben, műszerek alapállásban, féklap és a kabintető zárva biztosítva, kötél beakasztva, engedélyt kérek a felszállásra."

A végrehajtás követelménye: A növendéknek ismernie kell a vontatás elemeit, a vontatáshoz szükséges kormánymozdulatokat, a start végrehajtását, kívülről kell tudni a jelentő szöveget, szövegmondáskor meg kell követelni, hogy amit mond a növendék azt azzal egy időben ellenőrizze is.

1/d. FELADAT

Tipusvizsga: Bizottság előtt vizsga a kétkormányos kiképző repülőgép ismeretéből és légiüzemeltetéséből.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

A vizsga célja: Ellenőrizni, hogy a növendék ismeri-e a gép részeit, műszaki ellenőrzését, földi mozgását és légiüzemeltetési előírásait.

Végrehajtás módja: A vizsgáztatást bizottságilag kell végrehajtani. A bizottság feltett kérdés-felelet formájában győződjön meg a növendék felkészültségéről. A vizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni. Az eredményt a növendék repülési naplójába is be kell vezetni.

A végrehajtás követelménye: A növendékeknek legalább "megfelelt" minősítéssel tudniuk kell az átvett anyagot. Gyengébb eredmény esetén a vizsgát meg kell ismételni.

1/e. FELADAT

Földi előkészítés: Az ejtőernyő megismerése, vész helyzetben történő alkalmazásának alapismeretei, főbb mozzanatainak begyakorlása.

Hely: Repülőtéren és vitorlázógépen.

A feladat célja: A növendék tanulja meg a mentőernyőre vonatkozó legfontosabb tudnivalókat.

Kényszerugrás szabályai, feltételei, műszaki- és típus ismeret, beállítás, felvétel ismertetése, ejtőernyő tárolása, ellenőrzése, kezelése.

Az ejtőernyős ugrás végrehajtásának elemei: gépelhagyás előtti teendők, gépelhagyás végrehajtásának módjai, szabadesés, nyitás, nyílás utáni ellenőrzések, rendellenességek kiküszöbölése, elsodródás befolyásolása, felkészülés a földetérésre, földetérés végrehajtása.

A végrehajtás módja: Az oktató tegye lehetővé, hogy minden növendék többször is beállítsa és felvegye az ejtőernyőt, eközben fel kell hívni a figyelmet a hibák révén a helyes heveder beállítási módra, a helytelenül beállított heveder problémáira.

Az ejtőernyő működésének ismertetése feltétlenül a tényleges nyitási folyamat véghezvitelével történjen.

Nagyon fontos kihangsúlyozni, hogy vészhelyzet szituációkban csak készségszinten begyakorolt teendőket képes az ember pontosan, időben végrehajtani, s a pilótáknak későbbiekben is feltétlenül gyakorolni kell minden alkalommal legalább a gépelhagyás mozzanatait a nyitás imitálásáig.

A végrehajtás követelménye akkor megfelelő, ha a növendék;

- ismeri és alkalmazni tudja a kényszerugrás szabályait;
- ismeri az alkalmazott mentőernyő főbb adatait;
- ismeri részleteiben az ejtőernyős ugrás elemeit;
- önállóan feltudja készíteni ejtőernyőjét a repülésre;
- vitorlázógép kabinját el tudja úgy hagyni, hogy az ejtőernyő nyitását 3-5 másodpercen belül
- a gépelhagyás után - jelzi cselekedetével.

Az ejtőernyős ismereteket oktató a végrehajtott kiképzést (felkészítést) a végrehajtási követelmények teljesítése esetén aláírásával igazolja az oktatói munkafüzetben.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Szoktató repülés.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér 800 m

A végrehajtás módja: A repülőgépet az oktató vezeti. A repülőgépbe történő beülés pillanatától az oktató ellenőrzi, hogy a növendék hogyan alkalmazza a korábban tanultakat. Repülés alatt mutassa meg az oktató a repülőteret, a levegőben és földön lévő repülőgépeket. Figyelje meg a növendék viselkedését és magatartását.

Repülés alatt az oktató mutassa meg a látható akadályokat, az elérhető, alkalmas kényszerleszálló területeket.

A végrehajtás követelménye: A növendék emlékezetből tudja elmondani a repülőter környékét, felsorolva az akadályokat.

Szoktató repülés alatt 25⁰-nál nagyobb bedöntésű fordulókat, csúsztatást és minden más rendellenes helyzetet előidézni tilos!

2/a. FELADAT

Földi előkészítés: Vontatás, vontatás közbeni fordulók, leoldás után egyenes repülés, fordulók, iskolakör és leszállás végrehajtásának előkészítése.

Hely: Tanterem és repülőgép.

A feladat célja: A növendék előkészítése a vontatásos fordulók, az iskolakör, a leszállás gyakorlati végrehajtására.

A végrehajtás módja: Az oktató a kormányokon szemléletesen mutassa be a vontatás végrehajtását. Ismertesse az iskolakör felépítését, különös tekintettel a helyes kiszámítás és leszállás végrehajtásának módjára, ismertesse továbbá a fordulók végrehajtásának módját, a fordulóban történő bevitelhez, forduló tartáshoz és a kivételhez szükséges kormánymozdulatokat.

Hangsúlyozza a fordulóirány meghatározásának és figyelésének rendkívüli fontosságát. Ismertesse a fordulók végrehajtása során leggyakrabban előforduló vezetési hibákat, azok kijavításának módját.

A végrehajtás követelménye: A növendék a foglalkozás után feltett ellenőrző kérdésekre pontos feleletet tudjon adni.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyenes vonalú repülés oktatóval, 90⁰-os fordulók.

Felszállások száma: 3

Hely: Iskolakör

A feladat célja: Egyenes vonalú repülés elsajátítása.

A végrehajtás módja: Vontatás közben a gép vezetését az oktató végzi, a növendék lazán fogja a botkormányt.

Módosítás jóváhagyva 530793/05 PLH.sz.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

A második felszállás után a növendék próbálgassa az önálló vezetést, az oktató fogja a kormányokat.

Repülés közben csak egy, esetleg két hibára hívjuk fel a figyelmét és ezeket a hibákat küszöböltessük ki. Ha helyesbítések nem sikerülnek, az oktató mutassa be, a hiba kijavításának módját. Az egyenes vonalú repülésen kívül a repülőgép vezetését az oktató végezze.

A végrehajtás követelménye: A növendék szokja meg a repülőgép vezetését egyenes vonalon.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontatás és iskolakör végrehajtása oktatóval.

Felszállások száma: 10.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Megtanítani a növendéket a vontatás, az egyenes repülés, fordulók és a leszállás gyakorlati végrehajtására.

A végrehajtás módja: A vontatást a növendék és az oktató közösen végezzék. A lekapcsolást a növendék hajtja végre a vontatógép jelzésére. A fordulóban az oktató és növendék közösen, az egyenes vonalú siklórepülést a növendék önállóan hajtja végre. Az első, második felszállás keretén belül meg kell mutatni a horizont helyzeteket különböző repülési helyzetekben, vontatásban és leoldás után. A féklapot az egész gyakorlat folyamán az oktató kezelje. A kiszámítást az oktató végezze. A leszállást eleinte az oktató és növendék közösen végezzék.

A végrehajtás követelménye: Szerezzen a növendék további gyakorlatot a vontatásban, leoldás után az egyenes vonalú repülésben, ismerkedjen a 90⁰-os fordulók végrehajtásával, a leszállás végrehajtásával.

4/a. FELADAT

Földi előkészítés: Áttérés movitról a vitorlázógéppel vontatásból történő repülésre.

Hely: Tanterem

A feladat célja: A növendék ismerje meg a Movittal és a vitorlázógéppel történő iskolakör repülés közötti különbségeket, a vontatás végrehajtását.

A végrehajtás módja: Az oktató a kormányokon szemléletesen mutassa be a vontatás végrehajtását, hívja fel a növendék figyelmét a vontatás során gyakran elkövetett hibákra, azok kijavításának módjára. Ismételjék át az iskolakör felépítését.

Vegyék át az 1/c. feladat témáját.

A végrehajtás követelménye: A növendék tudjon pontos választ adni a feltett kérdésekre.

Az ezt követő feladatok változatlanul kerülnek végrehajtásra.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

Módosítás jóváhagyva 530793/05 PLH.sz.
III. FEJEZET

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontatás és iskolakör repülése oktatóval.

Felszállások száma: 5.

Hely: Iskolakör

A feladat célja: A növendék tanulja meg önállóan végrehajtani a vontatást - lekapcsolást - iskolakör felépítését, helyezkedést, leszállást.

A végrehajtás módja: Az oktató fokozatosan tanítsa meg a növendéket a vontatás, a lekapcsolás, a 90⁰-os fordulók, az iskolakör, a helyezkedés, a féklap használatára és a leszállás végrehajtására. Azokat a repülési elemeket, amelyeket a növendék hibásan hajt végre az oktató mutassa be.

A végrehajtás követelménye: A feladat két utolsó felszállása, ellenőrző repülés jellegű legyen, melyet a növendék saját oktatója is végrehajthat.

A növendék a következő feladatot csak akkor kezheti meg, ha a teljes feladatot (felszállástól - leszállásig) önállóan végre tudja hajtani.

5. FELADAT

Gyakorlati repülése: Váltakozó állásszöggel való repülés és csúsztatás végrehajtása oktatóval.
Felszállások száma: 1.
Hely: Légtér 1000 m.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a leoldás után a különböző állásszögekkel való repülésben, valamint a csúsztatás végrehajtásában.

A végrehajtás módja: A növendék önállóan hajtja végre a vontatást. Leoldás után az oktató mutassa be a nagy és kis állásszöggel való repülést majd mindkét esetben rendezze a gép sebességét utazósebességre. A bemutatott feladatokat a növendékekkel gyakoroltassa. Az oktató mutassa be a csúsztatást mindkét irányba és a növendék gyakorolja.

A végrehajtás követelménye: A növendék kis- és nagysebességből rövid idő alatt rendezni tudja a sebességet utazósebességre. Csúsztatás végrehajtása közben tudjon irányt és sebességet tartani.

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kötél leakadás gyakorlása váratlan leoldással.
Felszállások száma: 2.
Hely: Légtér: 800-600 m.

A feladat célja: A véletlen kötél leakadás utáni teendők végrehajtása.

A végrehajtás módja: Az első felszállásban a növendék csak lazán fogja a kormányokat, az oktató hajtja végre az egész feladatot, végrehajtás közben mondja a növendéknek, hogy mit és

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

miért csinál. A második felszállásnál a leoldás 600 m alatt következzen be, a leoldást az oktató hajtja végre. A növendék hajtja végre a tanultak alapján a helyezkedést és leszállást.

A végrehajtás követelménye: A növendék az oktató "belenyúlása" és szóbeli utasítása nélkül tudja végrehajtani a helyezkedést és leszállást.

7. FELADAT

Gyakorlati repülés: Letakart műszerfallal való repülés.
Felszállások száma: 2.
Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék végre tudja hajtani műszer meghibásodás esetén az iskolakört.

A végrehajtás módja: Az oktató felszállás előtt takarja le a műszerfalat. Leoldás után a növendék biztonságosan repülje le az iskolakört. A helyezkedést a növendék az oktató

esetleges utasítása alapján a magasság becslésével hajtsa végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék az iskolakört veszélytelenül, jól tudja végrehajtani. A leszállást, illetve azt megelőzően a helyezkedést úgy tudja végrehajtani, hogy jel előtt semmi esetre, jel után maximum 150 m-en belül érjen földet.

8/a. FELADAT

Földi előkészítés: A dugóhúzó végrehajtásának előkészítése.

Idő: 2 óra.

Hely: Repülőtér és tanterem.

A feladat célja: A dugóhúzó elméletének felfrissítése, a dugóhúzó gyakorlati végrehajtásának megbeszélése.

A végrehajtás módja: Az oktató a növendéket ültesse be a gépbe és gyakoroltassa a dugóhúzóba való bevitelhez és kivételhez szükséges kormánymozdulatokat. Ellenőrző kérdések alapján győződjön meg arról, hogy a növendék mindennel tisztában van, amit a dugóhúzóról és a lebillenésekről tudnia kell.

A végrehajtás követelménye: A növendék legyen tisztában a lebillenés és a dugóhúzó elméletével, a lebillenések megszüntetéséhez és a dugóhúzó gyakorlati végrehajtásához szükséges ténykedésekkel.

8. FELADAT

Gyakorlati repülés: A dugóhúzó oktatása és gyakorlása.

Felszállások száma: 3

Hely: Légtér 1000m.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

Gyakorlat célja: Megismertetni a növendékekkel a határ üzemmódon történő repülés sajátosságait. Megtanítani a növendéket a nem szándékolt dugóhúzóba esés, lebillenés kezdetének felismerésére, annak azonnali megszüntetésére. Bemutatni a dugóhúzót és végrehajtani az abból történő kivételt.

A végrehajtás módja: 1. felszállás magassága 1000 m. Emelkedés vontatásban, vagy termikben, emelkedésben az oktató vezeti a repülőgépet. A leoldás után az oktató bemutatja az egyenesvonalon történő liftelést, majd a lebillenést.

A lebillenés észlelhető megindulása után, állítsuk meg a gép dugóhúzóba esését. Az egyenesvonalú repülésből történő bevitel után be kell mutatni a bal, majd a jobb fordulóból 20^0 - 40^0 közötti bedöntés mellett a lebillenést.

A bemutató után az oktató gyakoroltassa a bemutatottakat.

A növendék gyakoroltatásának sorrendje megegyezik az oktató által történt bemutatás sorrendjével.

A fordulóból történő lebillenések két jellemző változata képezze a gyakorlás tárgyát:

Első változat: egyenes vonalú repülésben elveszett sebességnél megkezdett forduló és annak első 10^0 - 40^0 elfordulásnál bekövetkező lebillenés.

Második változat: a helyes sebességgel megkezdett forduló során a bedöntés növelésével a normális értékig (20^0 - 30^0 , vagy azon túl) és azzal egyidejűleg előidézett állásszög növelés, azaz sebességvesztés következtében létrejövő lebillenés (ez egyben a dugóhúzóba esés legjellemzőbb oka).

A felszállás során a növendéknek be kell gyakorolnia a dugóhúzóba történő lebillenés azonnali megállítását egyenes vonalú repülésből, valamint megkezdett fordulóból.

A feladat során a fő figyelmet a fordulóból történő lebillenés megállításának begyakorlására kell fordítani.

A 2. és 3. felszállás magassága 1000 . Emelkedés vontatásban, vagy termikben, a repülőgépet az oktató vezeti.

A leoldás után az oktató mutasson be egy dugóhúzót, melynek a kivételét $3/4$ és 1 pördület között hajtsa végre és közben magyarázza a növendéknek a végrehajtás, főleg a kivétel teendőit.

A bemutatás után a növendék önállóan hajtsa végre $1/2$ - $3/4$ pördületes dugóhúzót, kettőt balra, kettőt jobbra. A kivételt minden esetben az oktató utasítására kell végrehajtania.

A 800-700 m. magasság elérése után gyakoroltatni kell a lebillenés azonnali megállítását az első felszállásnál leírt módon.

A gyakorlat befejezésével el kell érni, hogy a növendék készségszinten legyen képes a dugóhúzóba esést azonnal megakadályozni, úgy egyenes vonalú repülésből, mint forduló végrehajtásakor. Szerezzen továbbá jártasságot a "kialakult" dugóhúzó felismerésében, és az abból történő azonnali kivételben.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

Megjegyzés:

- A gyakorlatot 450 m-ig be kell fejezni.
- A gyakorlat során más rendkívüli helyzetet előidézni tilos!
- A növendék csak akkor vihető át a következő gyakorlatra, ha a dugóhúzó feladatot biztonságosan hajtsa végre .

9. FELADAT

Gyakorlati repülés: Lehúzás, vontatásos fordulók, kiszámítás és a leszállásnál előforduló hibák helyesbítésének gyakorlása.

Felszállások száma: 3.

Hely: Légtér 800 m.

A feladat célja: Vontatásban történő repülés összes elemeinek elsajátítása. Megmutatni a növendéknek a leszállás kiszámításánál és a leszállásnál előforduló hibákat, megtanítani a növendéket ezen hibák kijavításának módjaira.

A végrehajtás módja: 1. felszállás légtér vontatás 800 m-re, jobb és bal váltott 360⁰-os fordulók végrehajtása, lehúzás 100-150 m, max. 1 m/sec. varióval. 400 m iskolakör végrehajtása.

2. felszállás: Légtérvontatás 800 m-re, ez alatt a növendék gyakorolja a 45⁰-os bedöntésű fordulók végrehajtását, valamint a lehúzást. 400 m iskolakör végrehajtása.

3. felszállás: Az oktató engedje a növendéket vontatásban, majd leoldás után teljesen önállóan vezetni. Próbálja a növendéket arra szoktatni, hogy teljesen egyedül van a gépben. Az oktató a gép vezetését csak a legszükségesebb esetben vegye át.

A végrehajtás követelménye: A növendék sajátítsa el a vontatásban való repülés összes elemeit, az iskolakörre történő helyes besorolás, kiszámítás és jelleszállás végrehajtását.

A harmadik felszállásnál a növendék teljesen önállóan hajtsa végre a vontatást, a váltott fordulók, a lehúzást, majd az iskolakörre történő besorolást és jelleszállást. (az oktató még szóbeli utasítást sem adhat)

10/a. FELADAT

Ellenőrző vizsga: Vizsgáztatás típus ismeretből, légiüzemeltetésből és az I. évfolyam 1. szakaszából.

A növendék az eredményes "házi" vizsga után, bocsátható hatósági elméleti vizsgára a "Növendék Pilóta Szakszolgálati Engedély" megszerzése céljából.

A vizsga célja: A növendék ismétléssel újítsa fel az eddig tanult elméleti anyagot.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző vizsgát az oktató hajtja végre. Kérdés-felelet formájában győződjön meg a növendék elméleti felkészültségéről az összes témakörben.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A növendéknek legalább "megfelelt" szinten kell ismernie az átvett anyagot. Gyengébb eredmény esetén a vizsgát meg kell ismételni.

Megjegyzés: Az elméleti ellenőrző vizsgát a növendék repülési naplójába be kell vezetni.

10. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyedül repülés előtti ellenőrző repülés.

Felszállások száma: 2.

Hely: 1 iskolakör, 1 légtér.

A feladat célja: Megállapítani, hogy a növendék eddigi kiképzése során megfelelő gyakorlatot szerzett -e a vontatás, a dugóhúzó, felismerésének, megszüntetésének és irányba történő kivételének végrehajtásához, hogy biztonságosan végretudja hajtani az iskolakör repülést a helyes kiszámítást és jelleszállást.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző személy állapítsa meg, hogy a növendék önállóan végretudja -e hajtani a vontatást, az iskolakör repülését a starttól a leszállásig.

A légtér feladatnál a leoldás után a növendéknek végre kell hajtania a lebillenés azonnali megállítását egyenes vonalú repülésből, bal és jobb fordulóból. A lebillenést az oktató idézze elő a 8. gyak. első felszállásánál leírtak szerint.

Ezt követően a növendék hajtson végre egy bal és jobb irányú dugóhúzóba vitelt és kivételt önállóan. Kivétel 3/4 pördületnél az oktató utasítására. Ügyeljünk a kivételnél a sebesség túllépés megakadályozására.

A dugóhúzók helyes végrehajtása után folytassuk a lebillenési helyzetek előidézését és azokból történő kivétel gyakoroltatását.

A végrehajtás követelménye: A növendék biztonságosan hajtja végre a feladatot. Ha az ellenőrző személy valamire utasítást kényszerül adni, az ellenőrzés nem tekinthető sikeresnek.

A légtér gyakorlat végrehajtásával kapcsolatos követelmények a növendékekkel szemben:

- a lebillenés azonnali felismerése és annak azonnali megszüntetése, úgy egyenes vonalú repülésben, mint fordulóban;
- a dugóhúzóból történő kivétel azonnali végrehajtása.

Megjegyzés:

- A vontatás magassága 1000- 1200 m.
- Ellenőrzést végezheti vitorlázó oktatói jogosítással rendelkező szakmai vezető, vagy az általa megbízott hasonló jogosítással rendelkező személy.
- Ha növendék egyedülrepülésre bocsátható, az ellenőrző személy ezt a tényt a "Repülési Napló"-ba vezesse be és írja alá.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

III. FEJEZET

11. FELADAT

Gyakorlati repülés: "B" vizsga repülése egyedül kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 5.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék szerezzen további gyakorlatot a vontatás és az iskolakör helyes végrehajtásában egyedül.

A végrehajtás módja: A feladatot a növendék csak lökésmentes, max. 6 m/sec. szélerősségig hajthatja végre. Az iskolakört (a terep adottságokat figyelembe véve) jobbra és balra hajtja végre.

A végrehajtás követelménye: A gyakorlatot a növendék legalább "megfelelő" minősítéssel hajtja végre. A feladtból legalább két felszállást azon a napon kell végrehajtani, amikor a 10. gyakorlatot végrehajtották.

Megjegyzés: Az oktató ügyeljen a kiképző repülőgép üzemeltetési utasításában előírt ülésterhelés betartására a növendék egyedül repülésre való engedésekor.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

IV. FEJEZET

IV. FEJEZET

VONTATÁSOS RENDSZERŰ VITORLÁZÓ KÉPZÉS
"C" VIZSGÁIG

A kiképzésbe az a "B" vizsgás növendék vonható be, aki a "Vitorlázórepülők elméleti kiképzése" I. évfolyam 2. szakasz tematikájából eredményes vizsgát tett.

Ebben az időszakban nagyon kell figyelni a növendékeket, mert hajlamosak a túlzott önbi-zalomra, ami figyelmetlenné teheti őket. Ha a legcsekélyebb látszat van annak, hogy a növendék visszaesett, az utasításokban szereplő gyakorlatokon kívül kétkormányos ellenőrző jellegű repüléseket kell beiktatni. Ugyanilyen repüléseket kell akkor is végrehajtani, ha s növendék kiképzési folyamatosságában kisebb szünet állt be.

A növendék üzemnaponkénti felszállás számát az oktató határozza meg a növendék felkészültségétől függően.

Az oktató ügyeljen a kiképző repülőgép üzemeltetési utasításában előírt ülésterhelés betartására.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontatás és iskolakör repülése egyedül kétkormányos kiképző géppel.
 Felszállások száma: 6.
 Hely: Iskolakör

A feladat célja: A növendék szerezzen további gyakorlatot a vontatásban, az iskolakör repülésben és a gépvezetés technikájában.

A végrehajtás módja: Az első 1-2 felszállást a növendék csak lökésmentes, max. 6 m/sec. szélességre hajtsa végre, a további felszállásokat enyhén dobálós, de 6 m/sec.-ot nem meghaladó szélességre hajtsa végre. Az iskolakört jobbra és balra kell repülni.

A végrehajtás követelménye: A következő gyakorlatra a növendék csak akkor vihető át, ha mindent tökéletesen elsajátított, ami ezen gyakorlaton belül előfordulhat.

2/a. FELADAT

Földi előkészítés: Leoldás utáni 360⁰-os fordulók végrehajtása.
 Hely: Tanterem - repülőtér.

A feladat célja: Előkészíteni a növendéket a leoldás utáni 360⁰-os fordulók és a termikelés végrehajtására.

A végrehajtás módja: Az oktató magyarázza el a 360⁰-os enyhe és élesebb fordulók végrehajtásának módját, a "szűkítés", "tágítás" módját azt mikor és hogyan kell alkalmazni. Magyarázza el a 360⁰-os fordulók végrehajtása során előforduló hibákat, ezen hibák elkerülési és kijavítási módjait. Foglalkozzon röviden a "termik" keletkezésével, tulajdonságaival és annak kihasználási módjaival.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

IV. FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A növendéknek helyes feleletet kell adnia 360⁰-os enyhe és éles fordulók kapcsolatos kérdésekre, ismernie kell a végrehajtásnál elkövethető hibákat, a hibák elkerülésének és kijavításának módját. Ismernie kell a termik keletkezését és annak kihasználását az emelkedésre.

Megjegyzés: Hegyi terepen repülő részére ezen földi előkészítésen belül ismertetni kell a lejtőszabályokat, a helyi vonatkozású lejtő utasításokat is.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontatás, majd leoldás után 360⁰-os fordulók bemutatása oktatóval, gyakorlása egyedül, kétkormányos kiképző repülőgéppel.
 Felszállások száma: oktatóval 3, egyedül 3.
 Hely: Légtér 800 m.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a 360⁰-os fordulók végrehajtásában.

A végrehajtás módja: Leoldás után az első 3 felszállásban az oktató mutassa be a 25-30⁰-os bedöntésű 360⁰-os fordulók végrehajtásának módját, majd gyakoroltassa ugyanezt a növendékkel, hívja fel figyelmét az esetleges hibák kijavítására. A 3 egyedüli felszállásnál a

növendék gyakorolja a jobb és a bal 360⁰-os fordulók végrehajtását, az oktató a földről figyelje a repülést és értékelje ki. A feladatokat nem termikes időben kell végrehajtani.

A végrehajtás követelménye: A növendék csúszásmentesen tudja a 360⁰-os fordulókat mindkét irányba végrehajtani.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Termikbemutató oktatóval.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér.

A feladat célja: Megtanítani a növendékeket az emelőáramlatok kihasználására, előkészíteni őket a "C" vizsga végrehajtására.

A végrehajtás módja: A vontatást a növendék végezze. Az oktató keressen emelő áramlatot, majd fogja azt meg és emelkedjen, közben a növendék lazán fogja a kormányokat. Biztonságos magasság elérése után hagyja ott a termiket, adja át a vezetést a növendéknek és utasítsa az újabb termik megfogására. A megtalált emelőáramlatot a növendék fogja meg és emelkedjen abban. Az oktató csak szükség esetén segítsen.

A végrehajtás követelménye: A növendék képes legyen önálló termikfogásra, emelkedésre, iskolakörre besorolni, jel mellé a leszállást végrehajtani.

A lejtővel rendelkező repülőtereken, az első egyedüli lejtőrepülés előtt a fenti repüléseken kívül 1 felszállás keretén belül minimum 30 perc össz. idővel be kell mutatni a lejtőrepülést is. Követelmény, hogy a növendék megtanulja és önállóan tudjon a lejtőn helyezkedni, a

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

IV. FEJEZET

lejtőszabályokat be tudja tartani, tehát ismerje azokat. A lejtőbemutató gyakorlatszámát ugyancsak (IV/3)

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: "C" vizsga előtti ellenőrző repülés a szakmai vezetővel vagy az általa kijelölt vitorlázó oktatóval.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér vagy lejtő.

A gyakorlatcélja: Meggyőződni arról, hogy a növendék kellő gyakorlattal rendelkezik-e a termik illetve a lejtőrepülés önálló végrehajtásában.

A végrehajtás módja: Az ellenőrző hagyja önállóan repülni a növendéket, csak a legszükségesebb esetben veheti át a vezetést vagy adhat utasítást a növendéknek.

A végrehajtás követelménye: A növendék úgy tudja a feladatot végrehajtani, hogy az ellenőrzőnek az ellenőrzés során semminemű tevékenységre ne legyen szüksége.

Megjegyzés: Amennyiben a növendék az ellenőrző repülésen megfelelt, az ellenőrzés megtörténtét és eredményét az ellenőrző vezesse be a növendék "Repülési Napló"-jába.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: "C" vizsga feladatrepülése kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 1. Rep.idő: min. 5 perc nívó felett, max: 20 perc.

Hely: Légtér vagy lejtő.

A feladat célja: A növendék bizonyítsa be, hogy megfelelő gyakorlatra tett szert az emelőáramlatok kihasználásában.

A végrehajtás módja: A vontatás végrehajtása után a növendék keressen emelőáramlatot és abban repüljön legalább 5 percet, majd soroljon be iskolakörre és jelleszállást hajtson végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék lekapcsolás után egy adott magasságban legalább 5 percet repüljön, szabályos besorolást és jelleszállást hajtson végre.

A feladat eredményes végrehajtása alapján a növendék "C" vizsga feladatát teljesítette és a vontatásos kiképzést befejezte.

Megjegyzés: "C" vizsga feladatra csak akkor lehet indítani a növendéket, ha a III/8 gyakorlatot 3 hónapon belül hajtotta végre. Ha azt 3 hónapnál régebben repülte, a III/8-as gyakorlat második felszállását meg kell ismételni a IV/5. feladat előtt.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

V. FEJEZET

V. FEJEZET

VONTATÓ RENDSZERŰ VITORLÁZÓ KIKÉPZÉS ALATT LÉVŐK
KIKÉPZÉSE CSÖRLŐ INDÍTÁSRA.

A kiképzésbe bevonhatók, akik a III. fejezet alapján kapták a kiképzésüket és legalább "B" vizsgával rendelkeznek.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: A csörlés végrehajtásának földön történő gyakorlása, a lekapcsolás földi gyakorlása.

Hely: A repülőtéren a repülőgép.

A feladat célja: A növendék tanulja meg a csörlés végrehajtása során előforduló mozdulatokat, jeleket, jelzéseket a lekapcsoláskor bemondandó jelentés szövegét.

A végrehajtás módja: A növendéknek el kell magyarázni a csörlés elemeit, az egyes elemekhez tartozó kormánymozdulatokat, emelkedési szögeket, csörléshez szükséges sebességi adatokat. Oktatás tárgyává kell tenni a leoldás utáni sebességrendezést (az első forduló végrehajtása előtt) és a jelzéseket.

Gyakoroltatni kell az első forduló után bemondandó következő jelentési szöveget is: "A starthelyről jelzés nincs, a kötél leesett".

A végrehajtás követelménye: A növendéknek ismernie kell a csörlés elemeit, a csörlés végrehajtásához szükséges kormánymozdulatokat, a start végrehajtását, leoldás előtti teendőket, a leoldás végrehajtását.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kétkormányos iskolakör végrehajtása oktatóval.

Felszállások száma: 6. (2 orr csörlés)

Hely: Iskolakör

A feladat célja: Megtanítani a növendékeket a csörlés a lekapcsolás gyakorlati végrehajtására. A csörlés közbeni horizont állására különböző repülési helyzetekben (kissebesség, nagysebesség, lógás)

Gyakoroltatni az iskolakör végrehajtását és a leszállást.

A végrehajtás módja: Az első felszállást az oktató és növendék közösen végezze. A 2-6. felszállásokat a növendék önállóan hajtsa végre.

A végrehajtás követelménye: Szerezzen a növendék gyakorlatot a csörlés és leoldás végrehajtásában, ismerkedjen meg a csörlés közbeni horizont helyzetekkel, kis- és nagysebességgel történő csörléssel.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

V. FEJEZET

2/a. FELADAT

Földi előkészítés: Teendők kötélszakadás és kötél-vágás esetén.

Hely: Repülőtéren a gép körül, tanterem.

A feladat célja: A növendék elméletben ismerje meg mindazokat a teendőket és szabályokat, melyeket kötélszakadás esetén a gyakorlatban végre kell, hogy hajtsa.

A végrehajtás módja: Az oktató mondja el a kötélszakadás fő okait, ismertesse az alkalmazandó helyezkedési szabályokat, kis- és nagyobb magasságban bekövetkezett kötélszakadás esetére. Térjen ki azokra a szabályokra, melyek akkor alkalmazandók, amikor a kötél leoldása valamilyen oknál fogva nem hajtható végre, illetve a kötél, vágás után a gépen marad.

A végrehajtás követelménye: A növendék "jól megfelelt" szinten ismerje a kötél szakadás esetén teendőket.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kötélszakadás gyakorlása gyors gázlevétellel.

Felszállások száma: 5.

Hely: Repülőtér

A gyakorlat célja: A növendék az előző (V/2/a.) földi előkészítésben tanultakat a gyakorlatban alkalmazza.

Végrehajtás módja: Az oktató minden egyes felszállás előtt üzenje meg a csörlőkezelőnek, hogy milyen magasságban, hirtelen, átmenet nélkül "hagyja ott a gépet". Az első felszállásban (150 m) a növendék csal lazán fogja a kormányokat, az oktató hajtja végre az egész feladatot, végrehajtás közben mondja a növendéknek, hogy mit, és miért csinál. A második és harmadik felszállásnál a "kötélszakadás" 60 m-en, leszállást egyenesből, a 4. felszállásnál 80-100 m-en, leszállást 180⁰-os visszafordulással, az 5. felszállásnál a gázlevétel 150 m-en következzen be, akkor a leszállást két 180⁰-os forduló után kell végrehajtani.

A növendék mind a négy esetben hajtja végre a tanultak alapján a leoldást, helyezkedést és leszállást. A 180⁰-os visszafordulásból történő leszállást csak 4 m/sec-nél kisebb szélesség esetén hajtható végre.

A végrehajtás követelménye: A növendék az oktató "belenyúlása" és szóbeli utasítása nélkül tudja végrehajtani a leoldást, helyezkedést és leszállást.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör repülés egyedül kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 6. (2. orr csörlés)

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a csörlés helyes végrehajtásában egyedül.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

V. FEJEZET

A végrehajtás módja: A feladatot a növendék max. 6 m/sec. szélerősségig hajthatja végre.

A sikeres egyedüli csörlések után, a növendék repülési naplójába be kell jegyezni: "Csörlésben egyedül repülhet".

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VI. FEJEZET

VI. FEJEZET

CSÖRLŐ RENDSZERŰ VITORLÁZÓ KIKÉPZÉS ALATT LÉVŐK KIKÉPZÉSE VONTATÁSOS INDÍTÁSRA

Vontathatói kiképzésbe bevonható az a csörlőrendszerű kiképzésben lévő növendék, aki "C" vizsgával rendelkezik.

A napifelszállás számot az oktató határozza meg a növendék képességeinek ismeretében.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: Vontatás gyakorlati végrehajtásának megbeszélése.

Hely: Tanterem

A feladat célja: Felfrissíteni a vontatással kapcsolatban tanult elméleti kérdéseket, megbeszélni a vontatást és az azzal kapcsolatos feladatokat.

A végrehajtás módja: Az oktató ismerteti a növendékkel a vontatóüzem berendezését, a motoros gép üzemeltetéséhez szükséges jeleket és jelzéseket, a vontatásos kiképzés sajátosságait, az indulást a vontatógép követésének módozatait, a különböző horizont helyzeteket, a leoldást és kifordulást.

A végrehajtás követelménye: Az oktató kérdés-felelt formájában győződjön meg arról, hogy a növendék jól elsajátította a földi előkészítés anyagát.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kétkormányos kiképző repülőgéppel, oktatóval.

Felszállások száma: 3.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A növendék sajátítsa el egyenes vonalon a vontatógép követését.

A végrehajtás módja: Első felszállás bemutató repülés. A repülés összes elemét az oktató végzi és közben ismerteti a növendékkel a helyes követést egyenes repülésben és fordulóban. Az egyenes vonalú vezetés oktatása megkezdhető a 2.-3. felszállás alatt, a növendék az indulást és a vontatást az oktató szükség szerinti segítségével végzi.

A végrehajtás követelménye: A növendék sajátítsa el egyenesvonalon a vontatásban történő repülést.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VI. FEJEZET

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kétkormányos kiképző repülőgéppel, oktatóval.

Felszállások száma: 5.

Hely: Iskolakör - légtér.

A gyakorlat célja: Vontatásban történő repülés összes elemeinek elsajátítása.

A végrehajtás módja: 3 felszállás iskolakörön, mely alatt a növendék elsajátítja a vontatásban való felszállást, vontatás közbeni fordulózást és a leoldást.

2 felszállás, légtérvontatás 800 m-re, ez alatt a növendék gyakorolja a 45⁰ -os bedöntésű fordulók végrehajtását, körözést, valamint a lehúzást.

A végrehajtás követelménye: A növendék sajátítsa el a vontatásban való repülés összes elemeit.

Megjegyzés: 600 m-ig dugóhúzó gyakorlása megengedett.

3. FELADAT

Gyakorlati repülése: Egyedüli vontatás előtti ellenőrző repülés.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér.

A feladat célja: Ellenőrizni a növendéket, hogy képes -e vontatásból egyedül a feladatot végrehajtani.

A végrehajtás módja: Légtér vontatás 800 m-re, jobb és bal váltott, 360⁰-os fordulók végrehajtása, lehúzás 100-150 m-ig max. 1 m/sec. varióval.

A végrehajtás követelménye: Az ellenőrző győződjön meg arról, hogy a növendék jól elsajátította a vontatás összes elemeit.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyedülrepülés kétkormányos kiképző repülőgéppel, vontatásban.

Felszállások száma: 4.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Gyakorlatszerzés vontatásban, egyedül kétkormányos kiképző típusú repülőgéppel.

A végrehajtás módja: A növendék vontatásban egyedül szerezzen gyakorlatot a vontatás végrehajtásában. Leoldás után szabályos iskolakör végrehajtása, jellesszállás.

A végrehajtás követelménye: A vontató pilóta minősítése alapján a feladat legalább "megfelelő" minősítéssel való végrehajtása.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VI. FEJEZET

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyedül repülés kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 5.

Hely: Iskolakör és légtér.

A feladat célja: Gyakorlatszerzés vontatásból.

A végrehajtás módja: Két felszállás keretén belül iskolakör repülése vontatásból. Lepakcsolás után szabályos iskolakör végrehajtása jellesszállással.

Három felszállás keretén belül légtérvontatás 800 m-re. Jobb és bal 360⁰-os fordulók végrehajtása, lehúzás 600 m-ig. Lepakcsolás után váltott fordulók 400 m-ig, besorolás az iskolakörre, jellesszállás.

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontathatói vizsga kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 1.

Hely: Légtér.

A feladat célja: A vontathatói kiképzés befejezésével a növendék vizsgarepüléssel bizonyítsa be a tanultak elsajátítását.

A végrehajtás módja: Légtérvontatás 800 m-re. Jobb és bal 360⁰-os fordulók végrehajtása, lehúzás. Lekapcsolás után váltott fordulók 400 m-ig, utána besorolás iskolakörre, jelleszállás.

A végrehajtás követelménye: Szabályosan végrehajtott vontatás, jól felépített iskolakör, célleszállás.

Megjegyzés: A vizsgáztatást olyan vontatópilóta végezheti, aki vitorlázó oktatói képesítéssel rendelkezik. A vizsgafeladatra a növendéket kizárólag a vizsgáztató vontathatja. Iskolakör magassága 400 m.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VII. FEJEZET

VII. FEJEZET

VITORLÁZÓ KIKÉPZÉS "C" VIZSGÁTÓL "D" VIZSGÁIG CSÖRLŐ ÉS VONTATÁSOS RENDSZERBEN KIKÉPZETTEK RÉSZÉRE

A gyakorlati kiképzésbe az a növendék osztható be, aki a "Vitorlázórepülők elméleti kiképzése" tematikájának II. évfolyam anyagából eredményes vizsgát tett. A vizsga vagy a kötelező téli elméleti kiképzés keretén belül, vagy a VII. fejezet megkezdése előtt közvetlenül egyéni felkészülés alapján hajtható végre.

Vitorlázó "C" vizsga elnyerése után a repülőgépvezető részére a napi felszállási számot és az össz. repülhető időt az oktató határozza meg a növendék képzettségi fokától függően. A VII. fejezet gyakorlatainál előírt repülési idők betartása kötelező.

A "D" vizsga magassági feltétele a VII/2-3-5-6- gyakorlatok során végrehajtható.

A VII/3-5-6- feladat a növendék által repült bármely együlékes típusal is végrehajtható.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Gyakorlatszerzés az emelőáramlatok kihasználására kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 1 oktatóval (min. 25 perc)
 2 egyedül (max. 2x25 perc)
 Hely: Légtér vagy lejtő.

A feladat célja: A növendék gyakorlatot szerezzen a magasabb feladatok végrehajtására, hozzászokjon a hosszabb idejű repülésekhez.

A végrehajtás módja: Az első felszállás oktatóval történik, a növendék végzi a felszállástól leszállásig a feladatot, gyakorolja a termikkeresést, a megfogást és megtartást. Az oktató győződjön meg a növendék tájékozódó képességéről, a légiközlekedési szabályok helyes alkalmazásáról, az iskolakörre történő besorolás helyes végrehajtásáról. Szükség szerint mondja el (mutassa be) a helyes végrehajtást. A másik két felszállás során a növendék egyedül hajtja végre a feladatot.

A végrehajtás követelménye: A feladat legalább "megfelelt" minősítéssel való végrehajtása.

Módosítás jóváhagyva: 10793/98 LÜI.sz.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VII. FEJEZET

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Gyakorlatszerzés az emelőáramlatok kihasználására kétkormányos kiképző repülőgéppel.

Felszállások száma: 1 oktatóval (min. 40 perc)
 1 egyedül (min. 40 perc)

Hely: Légtér vagy lejtő.

A feladat célja: A növendék további gyakorlatot szerezzen az emelőáramlatok kihasználására.

A végrehajtás módja: A növendék 40 perc - 1 óra keretén belül gyakorolja a termikek megkeresését és megtartását. A repülés során egy-egy termiket elhagyva és a másikat megfogva, változtassa a körözési irányt, hogy mindkét irányba megfelelően tudja a 360⁰-os fordulókat végrehajtani, ill. lejtőn szabályosan repülni. Az első felszállás oktatóval történik, a növendék önállóan hajtja végre a feladatot, az oktató győződjön meg a növendék rep. technikai jártasságáról, állóképességéről, hogy képes-e a negyobb időtartamú repülésre.

A végrehajtás követelménye: A növendék legalább "megfelelő" minősítéssel hajtja végre a feladatot.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: További gyakorlatszerzés az emelőáramlatok kihasználására a növendék által repült bármely tipussal.

Felszállások száma: 1

Rep.idő: 2 - 3 óra

Hely: Légtér vagy lejtő

A feladat célja: Hosszabb időtartamú repüléssel fokozni a növendékek állóképességét, az 5 órás időtartam végrehajtása érdekében.

A végrehajtás módja : Megegyezik a VII/2 gyakorlattal.

A végrehajtás követelménye: A feladat legalább "megfelelő" minősítéssel való végrehajtása.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Oktatóval idegen repülőtéren, vagy terepen végrehajtott behelyezkedés és leszállás végrehajtása.

Felszállások száma: 1

Helye: Idegen rep.tér v. útvonal

A feladat célja: A növendék szerezzen gyakorlatot a számára ismeretlen repülőtérre ill. terepre történő behelyezkedésben és a leszállás végrehajtásában. A gyakorlat végrehajtása során az oktató a biztonság keretein belül engedje önállóan ténykedni a növendéket.

A növendék a feladatot "megfelelő" minősítéssel megnyugtatóan hajtsa végre.

Módosítás jóváhagyva:10793/98 LÜI. sz.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VII. FEJEZET

Ezen gyakorlat a VII/2 feladat végrehajtása után a VII/6 gyakorlat megkezdéséig bármikor végrehajtható.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: "D" vizsga időtartam-feltétel repülés

Felszállások száma: 1 Rep.idő: 5 óra.

Hely: Légtér vagy lejtő

A feladat célja: "D" vizsgához szükséges 5 órás időtartam kirepülése.

A végrehajtás módja: A növendék a termikben vagy lejtőn repülje ki az 5 órát. Az oktató hívja fel a növendék figyelmét arra, hogy ha a fáradtság tüneteit érzi, a feladatát hagyja abba, szálljon le. Magyarázza el a növendéknek, hogy a mindenáron való fennmaradást kerülje, ha úgy látja, hogy a biztonság szemelőtt tartásával a feladat nem végrehajtható szálljon le.

A végrehajtás követelménye: A növendék biztonságosan repülje végig az 5 órát.

6/a. FELADAT

Földi előkészítés: Navigációs feladatok megbeszélése.

Hely: Tanterem.

A feladat célja: Navigáció és terepszállás szempontjából előkészíteni a pilótát a távrepülésre.

A végrehajtás módja: Az oktató ismétlje át az iránytű használatával, a térkép kidolgozásával és térkép olvasással, az azonosító navigálással kapcsolatos kérdéseket.

Magyarázza el a tiltott és korlátozott légterekkel kapcsolatos tudnivalókat. Készíttesse el az adott útvonalra vonatkozó vázlatot. Magyarázza el a különféle terepekre történő leszállás szabályait, a szélirány megállapítás módjait. Foglalkozzon a leszállás utáni teendőkkel.

A végrehajtás követelménye: Az oktató ellenőrző kérdéseket tegyen fel a pilótának, mely kérdésekre a pilóta kielégítő feleleteket kell hogy adjon.

Ezt a felkészítő feladatot meg kell ismételni, ha a VII/6 feladatot egy hónapon belül nem sikerül megrepülni.

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: "D" vizsga távfeladatának megrepülése.

Felszállások száma: 1.

Hely: Útvonal.

A feladat célja: Az "Ezüst koszorús" jelvény megszerzése.

Módosítás jóváhagyva: 10793/98 LÜI.sz.
VII. FEJEZET

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

A végrehajtás módja: Lekapcsolás után, a talajtól számított 1000-1500 m elérése után termikrepüléssel végigrepülni a kijelölt útvonalat, mely 100 km-nél nem lehet nagyobb. A lekapcsolás 500 m alatt meg kell, hogy történjen.

A végrehajtás követelménye: 50 km-nél nagyobb távrepülés gépsérülés nélkül.

Megjegyzés:

- A VII/6. gyakorlat végrehajtható:

a/ bármely olyan típusal, amelyre típusátképzést nyert és ezzel legalább 5 óra repült idővel és min. 10 felszállással rendelkezik

b/ ha végrehajtotta a VII/4-es gyakorlatot az idegen terepen oktatóval történő leszállást

c/ az első érvényes távrepülés után újabb távot csak szakszolgálati engedéllyel lehet repülni.

7. FELADAT

FELKÉSZÜLÉS HATÓSÁGI VIZSGÁRA

Felszállások száma: min. 5, min. 2 óra

Hely: a repülőtér körzete, iskolakör és légtér

A feladat célja: rep. technikai készség fejleszítése és ellenőrző repülés a hatósági vizsga előtt.

8. FELADAT

HATÓSÁGI VIZSGA

Végrehajtása az "A közlekedési és vízügyi miniszter 5/2001. (II.6.) KöViM rendelet a légközlekedési szakszemélyzet szakszolgálati engedélyeiről" c. rendeletben meghatározottak szerint.

Módosítás jóváhagyva:2469/2000 LÜI.sz.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

VIII.FEJEZET

TÍPUS ÁTKÉPZÉS

Új típusú repülőgéppel való repülésre repülőgépvezetőknek és oktatójuk javaslatára növendékeknek a szakosztályvezető, vagy szakmai vezető adhat engedélyt.

Új típusal való repülésre azok a növendékek, repülőgépvezetők engedhetők, akik az adott típus műszaki ismereteiből és légiüzemeltetési utasításából bizottság előtt eredményes vizsgát tettek.

1. Kiképzés alatt álló növendékek a "C" vizsga elnyerése után átképezhetők bármely siklószám értéktől független kétszemélyes vitorlázó repülőgépre - az utasítás "Típus átképzés" című fejezet földi előkészítés betartása mellett - csörlő illetve vontatásos indítással. Oktatóval történő felszállások száma minimum 10 felszállás, csörlő indítás esetében az átképzés során 2 felszállás kötélszakadási gyakorlatot kell végrehajtani.

2. Kiképzés alatt álló "C" vizsgás növendékek átképezhetők együlékes ivelőlap és vízballaszt nélküli vitorlázó repülőgépekre amennyiben a "Tematika a vitorlázórepülő kiképzés végrehajtására" c. előírás VII/2 feladatát eredményesen végrehajtották és felkészültségük alapján a szakmai vezető döntése alapján arra alkalmasak. Az átképzés történhet csörlő vagy vontatásos indítással.

3. Az együlékes teljesítmény repülőgépekre (ívelőlappal, vagy vízballaszttal rendelkező) azok a repülőgépvezetők képezhetők át, akik érvényes vit. repülőgép vezető szakszolgálati engedéllyel rendelkeznek és akiket átképzésre felkészültségük alapján kijelöltek.

1/a.FELADAT

Földi előkészítés: Együlékes ívelőlap és vízballaszt nélküli repülőgép típus műszaki ismertetése és szerelésének gyakorlása.

Hely: Hangár, illetve repülőtér.

A feladat célja: A kiképzés alatt álló személy ismerje meg az új típus műszaki adatait és szerelését.

A végrehajtás módja: Az adott típus légiüzemeltetési utasítását, technikai megoldásait a hangármester ismertesse.

Magyarázza el a gép mozgásának, emelésének módját.

Mutassa be a helyes gépátvételi teendőket.

A végrehajtás követelménye: A kiképzés alatt álló személy legalább "megfelelő" minősítéssel" tudjon vizsgázni a fenti témákból.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

Módosítás jóváhagyva: 10793/98 LÜI.sz
VIII.FEJEZET

1/b. FELADAT

Földi előkészítés: Együlékes ívelőlap és vízballaszt nélküli repülőgép típus teljesítmény adatainak, légiüzemeltetési utasításának ismétlése.

Hely: Tanterem és repülőgép.

A feladat célja: A kiképzés alatt álló személy ismerje a gép kiszolgálásával és vezetésével kapcsolatos teendőket.

A végrehajtás módja: A kiképzés alatt álló személy legalább "megfelelő" minősítéssel vizsgázzon a fenti témából

1/c. FELADAT

Típusvizsga: Abból az együlékes ívelőlap és vízballaszt nélküli típusismeretéből és légiüzemeltetési utasításából vizsga, mely típusra a gyakorlati átképzés elkezdődik.

Vizsgáztatás módja: Vizsgáztatást bizottságilag kell végrehajtani "Utasítás a vitorlázórepülések végrehajtására" c. szabályzat V. fejezet szerint.

Vizsgakövetelménye: A kiképzés alatt álló személy legalább "megfelelő" minősítéssel tudjon számot adni az adott típus 1/a, 1/b földi előkészítésében feltüntetett témákból.

Megjegyzés: A vizsga eredményét a vizsgázó repülési naplójába be kell jegyezni, melyet a vizsgabizottság elnöke ír alá.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Valamely együlékes gyakorló vitorlázórepülőgép típusra történő átképzés előtti gyakorló-ellenőrző repülés.

Ezt a gyakorlatot csak az e kategóriába tartozó első típusrepülésnél kell végrehajtani.

Felszállások száma: 1 - 2

Hely: 1200 m légtér.

A feladat célja: A repülőgépvezető rep.technikai készségének ellenőrzése, különös tekintettel a dugóhúzó felismerésére és dugóhúzóba esés megelőzésére.

A végrehajtás módja: A feladat végrehajtása nagy fesztávú és súlyú kétkormányos géppel történik, oktatóval. A felszállás során az 1/9. gyakorlat harmadik felszállására előírt programot kell végrehajtani. A felszállás történhet csörlésből vagy vontatásból, az emelkedés termikben vagy vontatásból.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető biztonságosan hajtsa végre a lebillenések megfogását és a dugóhúzóból történő kivételt nagy fesztávolságú és súlyú repülőgépen.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

1/1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Átképzés valamely együlékes gyakorló vitorlázórepülőgép típusra.

Felszállások száma: 2 légtér, 2 iskolakör.

Repült idő: 40-45 perc.

Hely: Repülőtér feletti légtér és iskolakör.

A feladat célja: A repülőgépvezető szerezzen megfelelő gyakorlatot az adott típuson történő biztonságos repülésben.

A végrehajtás módja:

Első felszállás: Vontatásból légtérrepülés, leoldás 800 m-en. Leoldás után egyenes vonalú repülésben a max. siklószámhoz tartozó sebességnél kitrimmelni a gépet. Ezt követően 2-2 forduló végrehajtása jobbra-balra. A forduló után megállapítani a gép átesési sebességét egyenes vonalú repülésben, bal és jobb fordulóban 20^0 - 30^0 közötti bedöntésnél. Siklásban felgyorsítani a repülőgépet a maximális sebességnél 30-40 km/ó-val kisebb sebességre, megfigyelni a gép viselkedését, a fellépő kormányerőket. Növeljük a sebességet 95-100 km/óra óvatosan húzzuk ki a féklapot a teljesen nyitott helyzetig. Figyeljük meg a gép süllyedési sebességének változását és viselkedését. Ezt a sebességet tartva 3-4 sec. múlva csukjuk be a féklapot.

Ezen repülési program befejezése után amennyiben termiket tud fogni, engedélyezett a termikelési gyakorlat végrehajtása.

Leszállás iskolakörre történő besorolás után.

Második, harmadik felszállás: Csörlésből, iskolakörön kerül végrehajtásra jellesszállással.

Negyedik felszállás: Felszállás vontatásból, emelkedés vontatásban vagy termikben. A feladat megkezdésének magassága minimum 1000 m.

A feladatot a repülőtér felett - az indító oktató által jól láthatóhelyen - kétoldalú rádióösszeköttetés mellett kell végrehajtani.

Leoldás után 1000-1200 m magasságon, egyenesvonalú repülésben le kell csökkenteni a sebességet az átesési sebességre, majd a lábbal segítve elő kell idézni a lebillenést, melyet a gép leborulás kezdetekor azonnal meg kell állítani. A lebillenést ismételjük meg jobb és bal fordulóból egy-egy alkalommal. A lebillenések végrehajtásával kapcsolatos teendők az I/9. gyakorlatnál meghatározottak szerint kerüljenek végrehajtásra.

A három lebillenési gyakorlatot követően (amennyiben a légiüzemeltetési utasítás ezt lehetővé teszi) végre kell hajtani a gép dugóhúzóba vitelét egyenesvonalú repülésből, bal és jobb fordulóból.

A kivételt 1/4-1/3 pördület között kell végrehajtani. A dugóhúzó gyakorlást 700 m magasságig lehet végrehajtani, melyet az I/9. gyakorlatban leírtak szerint végezzünk. 700-tól 600 m-ig ismét lebillenések gyakorlását kell végrehajtani, majd 600 és 450 m magasság között fordulókat gyakorlását 30⁰-45⁰-os bedöntésekkel, valamint a féklap (futó) nyitását, zárását kell gyakorolni különböző sebességekkel.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

A 450 m magasság elérésekor besorolás iskolakörre, vagy termikelési gyakorlat megkezdése.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető ismerje meg az új típus lassan repülő tulajdonságait, viselkedését határ üzemmódokon és a maximális sebesség közelében. Tanulja meg a kezelő szervek helyes üzemeltetését, ismerje meg a váltakozó üzemmódokon a fellépő kormányerőket, gyakorolja be a helyezkedés és a leszállás helyes végrehajtását.

Megjegyzés: Az érintett vitorlázógép típuson a repülőgépvezető távrepülésre akkor engedhető, ha bizonyította tökéletes célrasszállási képességét.

2/a. FELADAT

Földi előkészítés: Valamely együlékes teljesítmény típus műszaki ismertetése és szerelésének gyakorlása.

Hely: Hangár, gép.

A gyakorlat megegyezik e fejezet 1/a. gyakorlatával és végrehajtási módjával.

2/b. FELADAT

Földi előkészítés: Valamely együlékes teljesítménygép típus teljesítmény adatainak, légiüzemeltetési utasításának ismertetése.

Hely: Tanterem és gép.

A gyakorlat megegyezik e fejezet 1/b gyakorlatával és végrehajtási módjával.

2/c. FELADAT

Típusvizsga: Annak az együlékes teljesítménygép típus ismeretéből és légiüzemeltetési utasításából vizsga, mely típusra a gyakorlati átképzés elkezdődik.

A 2/c. gyakorlat megegyezik az 1/c. gyakorlatában leírt vizsgáztatás módjával és követelményével.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Átképzés valamely ívelőlappal, vagy vízballaszttal rendelkező teljesítmény vitorlázórepülőgépre.

A 2/1. és a 2/2 gyakorlat időrendben felcserélhető.

2/1. FELADAT

Átképzés vízballaszttal nem rendelkező együléses, ívelőlapos teljesítmény vitorlázórepülőgépre.

Felszállások száma: 4

Hely: Légtér, iskolakör.

A feladat célja: Repülési gyakorlat és ismeretek megszerzése ívelőlapos repülőgép vezetésében.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

Első felszállás: Felszállás vontatásból, emelkedés 800 m magasságra. Leoldás után trimmeljük ki a repülőgépet a max. síklószámhoz tartozó sebességnél. Hajtsunk végre 1-1 fordulót balra, jobbra. Ezután egyenesvonalú repülésben, bal és jobb fordulóban 20^0 - 30^0 -os bedöntésnél állapítsuk meg a súlyunkhoz tartozó minimális repülési sebességet. Ennek befejezésekor 90 - 100 km/ó sebességnél egyenesvonalú repülésben finoman nyissuk ki az ívelőlapot, közép helyzetből a leszálló fokozatig. Figyeljük meg a gép viselkedését, mozgását, ügyelve a sebesség megtartására. Ívelőlapot különböző fokozatokba állítva állapítsuk meg a V_{min} sebességet. A sebességek megállapítása után 0^0 -os ívelőlap helyzetben gyorsítsunk a maximális sebességnél 30 - 40 km/ó-val kisebb sebességre, figyeljük meg a fellépő kormányerőt, a gépviselkedését. A sebesség 100 km/óra csökkenésekor átvezetni az utazósebességnek megfelelő helyzetbe. Nyissunk futóművet, leszálló helyzetbe állítsuk az ívelőlapot, vigyük süllyedésbe a gépet 95 - 100 km/órás sebességgel és a féklapot használjuk szükség szerint. Figyeljük meg a gép viselkedését, a nyomatékot, kormányerők változását. A sebességet tartva 3 - 4 sec. múlva csukjuk be a féklapot, az ívelőlapot, majd a futóművet.

450 m magasság felett a program többször is megismételhető. Amennyiben a feladat befejezésekor termiket tud fogni, úgy engedélyezett a termikelési gyakorlat pozitív ívelőlap fokozatoknál, de TILOS a leszálló fokozat termikben történő használata.

Leszállás iskolakörre történő besorolás után.

Megjegyzés: SZIGORÚAN TILOS az 50 m-es magasság alatt az ívelőlapot leszálló fokozatból 0^0 -ba állítani, mert intenzív lifteléshez vagy dugóhúzóba történő leboruláshoz vezethet!

Kiszámítás esetleges helyesbítése csak féklap használatával történhet.

Második, harmadik felszállás: Csörlésből iskolakörön kerül végrehajtásra. Leoldás után a futómű becsukás, a nyitást a 3. forduló megkezdése előtt kell végrehajtani.

Ívelőlap nyitás 50 m alatt. Leszállás leszálló ívelőlappal, leszálló jel mellé.

Negyedik felszállás: Felszállás vontatásból, emelkedés vontatásban vagy termikben. A dugóhúzó gyakorlat megkezdésének magassága 1000 - 1200 m.

A légtérben végrehajtandó feladatok megegyeznek az 1/1. gyakorlat 4. felszállására előírtakkal.

A dugóhúzó gyakorlat után a feladat bővíthető a negatív és pozitív ívelőlep fokozatok használatának gyakorlásával.

Megjegyzés: A dugóhúzó végrehajtása előtt minden esetben ellenőrizzük, hogy az ívelőlap 0⁰-os helyzetben és rögzített állapotban legyen.

TILOS a dugóhúzó végrehajtása pozitív, vagy negatív helyzetbe kitérített ívelőlappal!

Az előírt feladatok végrehajtása után engedélyezett a termikelés gyakorlása és esetleg a feladat megisméltése - ha azt az indító oktató engedélyezi - a gyakorláshoz előírt magasság elérése után.

A repülést a repülőtér felett, az indító oktató által jól látható helyen kell végrehajtani. A gyakorlat során kétoldalú rádió összeköttetés használata kötelező.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

2/2. FELADAT

Átképzés vízballaszttal vagy ívelőlappal és vízballaszttal rendelkező teljesítmény repülőgépekre.

Felszállások száma: 3.

Hely: Légtér

Első felszállás: Felszállás vontatásból, emelkedés 700 m-re. A légtérben végrehajtandó feladat az ívelőlap nélküli gépeknél az 1/1 gyak.első felszállásban leírtakkal, az ívelőlapos gépeknél a 2/1. gyakorlat első felszállásában meghatározottakkal egyezik meg.

Megjegyzés: Az ívelőlep nyitása maximális magasságának korlátozása - 50 m - minden ívelőlapos gépre vonatkozik!

Második felszállás: Felszállás vontatásból emelkedés 1000 m-re. Légtérben végrehajtandó feladatokat 1/1 gyakorlat 4. felszállásában előírtak szerint kell végrehajtani. Az ívelőlapos vitorlázórepülő gépeknél az ívelőlap használatával kapcsolatos gyakorlásokkal kell a végrehajtást bővíteni (a gép botkormány helyett ívelőlappal történő vezetésének kipróbálása, ívelőlap használata delfinezés közben stb.)

Megjegyzés:

- dugóhúzó gyakorlása előtt minden esetben ellenőrizni az ívelőlap 0⁰-os rögzített helyzetét;

Harmadik felszállás: Felszállás vontatásból, feltöltött vízballaszttal. Leoldás 600-800 m magasságon - lehetőség szerint termikben.

Leoldás után egyenesvonalú repülésben és 20⁰-30⁰-os bedöntésű fordulóban megállapítani a gép minimális -átelési- sebességét. Ugyancsak állapítsuk meg a pozitív ívelőlap helyzetekhez tartozó minimális sebességeket. Fordulózzunk a repülőgéppel és állapítsuk meg, hogyan változtak stabilitási, kormányozhatósági tulajdonságai. Kellő magasság esetén hajtsunk végre delfinezést és figyeljük a gép megváltozott viselkedését, magasság nyeresét. A víz elérését legkésőbb 500 m magasságon kell megkezdni.

Megjegyzés:

- felszállásnál ügyeljünk, mert egyes típusok vízzel feltöltve kitorésre hajlamosak;
- vízballaszttal feltöltött géppel dugóhúzó végrehajtása SZIGORÚAN TILOS!
- TILOS a vízballaszt elengedése termikelő és sikló gépek felett! A vízcsap nyitása kizárólag a légtér ellenőrzése után történhet.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépezető az előírt felszállásokat biztonságosan, legalább "megfelelő" minősítéssel hajtja végre. Megfelelő minősítés esetén a típusvizsga bejegyezhető.

A repülést a repülőtér felett - az indító oktató által jól látható helyen kell végrehajtani. A gyakorlatsorán kétoldalú rádióösszeköttetés használata kötelező.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

Megjegyzés: Az érintett vitorlázógép típusokon a repülőgépezető távrepülésre akkor engedhető, ha bizonyította tökéletes célészállási képességét, valamint az ívelőlappal és a vízballaszttal történő repülésben való jártasságát.

A 15 m-nél nagyobb fesztávolságú, együléses teljesítmény repülőgépekkel szándékos dugóhúzó végrehajtása TILOS!

3/a. FELADAT

Földi előkészítés: Bármely kétkormányos vitorlázó repülőgép műszaki ismertetése és szerelésének gyakorlása.

Hely: Hangár, gép.

A gyakorlat célja és módja megegyezik e fejezet 1/a. gyakorlatával.

3/b. FELADAT

Földi előkészítés: Bármely kétkormányos vitorlázó repülőgép típus teljesítmény adatainak, légi üzemeltetési utasításának ismertetése.

Hely: Tanterem, gép.

A gyakorlat célja és módja megegyezik e fejezet 1/b. gyakorlatával.

3/c. FELADAT

Típusvizsga: Abból a kétkormányos vitorlázó repülőgép típus ismeretéből és légiüzemeltetési utasításából vizsga, mely típusra a gyakorlati átképzés elkezdődik. A 3/c. gyakorlat megegyezik az 1/c. gyakorlatban leírt vizsgáztatás módjával és követelményeivel.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Átképzés kétkormányos vit.rep.gép. típusra.

Felszállások száma: 2-6.

Hely: Iskolakör és légtér.

A feladat célja: Gyakorlati ismeretszerzés a kétkormányos vitorlázó repülőgép vezetésében.

A végrehajtás módja:

a/ Azon "C" vizsgások részére, akik a (VI/6) vontathatói kiképzést az alapkiképző típussal befejezték:

- 1 felszállás oktatóval vontatásból;
- 1 felszállás egyedül vontatásból, légtér;
- 1 felszállás vontatásból iskolakör;
- 2 felszállás oktatóval csörlésből;
- 1 felszállás egyedül csörlésből

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

VIII.FEJEZET

A vontatásból végrehajtott felszállásnál az oktató mutassa be és ismertesse meg a típus tulajdonságait, végezzen dugóhúzó bemutatót. Az egyedüli légtérben a növendék ismerkedjen a gép forduló tulajdonságaival, végezzen minimális sebességű egyenes vonalú repülést, hajtson végre enyhe átesést, majd soroljon be iskolakörre és hajtson végre jelleszállást.

b/. Azon repülőgépvezetők részére, akik érvényes szakszolgálati engedéllyel rendelkeznek:

- 1 felszállás vontatásból iskolakörön oktatóval;
- 1 felszállás vontatásból iskolakörön egyedül;
- 1 felszállás vontatásból 600-800 m egyedül.

Az utolsó (3.) felszállás alkalmával a repülőgépvezetőt 600-800 m-re kell felvontatni. Lepakcsolás után utazó sebességgel vízszintes repülésben és fordulózás közben ismerkedjen a típussal. Végezzen minimális sebességű egyenesvonalú repülést, hajtson végre enyhe átesést. Ismerje a gép viselkedését kis sebességű repülésben. Ismerkedjen a gép forduló tulajdonságával. Soroljon be iskolakörre és hajtson végre jelleszállást.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető, illetve a növendék a feladatot biztonságosan hajtja végre, végezzen jelleszállást. A feladatot legalább "megfelelő" minősítéssel hajtja végre.

Megjegyzés: Az érintett vitorlázógép típusokon a repülőgépvezető távrepülésre akkor engedhető, ha bizonyította tökéletes célra szállási képességét. Növendék távra indításának feltételét a VII/6. gyakorlat megjegyzés rovata tartalmazza.

Kétkormányos repülőgéppel a típusvizsga befejezése után növendék gépparancsnokként csak egyedül repülhet. Mindkét ülés használata esetén, ha az egyik ülésben az adott típusra érvényes vizsgával rendelkező növendék ül, a másik ülésben csak oktató ülhet.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

IX.FEJEZET

IX. FEJEZET

PÁROS ÉS HÁRMAS VONTATHATÓI KIKÉPZÉS

Páros vontathatói kiképzésre bevonható a szakszolgálati engedéllyel és 150 óra össz. repült idővel rendelkező repülőgépvezető.

Hármas vontathatói kiképzésre bevonható az a szakszolgálati engedéllyel rendelkező repülőgépvezető, aki a páros vontathatói kiképzést eredményesen befejezte.

Páros vontathatói kiképzést páros vagy hármas vontathatói engedéllyel, hármas vontathatói kiképzést a hármas vontathatói engedéllyel rendelkező vitorlázórepülő oktató végezhet.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: Páros vontatás végrehajtásának és szabályainak megbeszélése.

Hely: Tanterem.

A feladat célja: Az rgv. ismerje meg a páros vontatás végrehajtásának módját, az idevonatkozó szabályzatokat.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Páros vontatás gyakorlása oktatóval, hosszabb kötélzáron.

Felszállások száma: 1-2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Az rgv. szerezzen gyakorlatot a páros vontatás végrehajtásában, a hosszabb kötélén való vontatásban.

Az oktató csak szükség esetén vegye át a vezetést, vagy korigálja az elkövetett hibákat. A rövidkötélen kiképzett páros vontatási bejegyzéssel rendelkező rgv. vontathat.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Páros vontatás gyakorlása oktatóval a rövidebb kötélen.

Felszállások száma: 1-2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Az rgv. szerezzen gyakorlatot a páros vontatás végrehajtásában, rövid kötélen.

A végrehajtás módja: Az oktató csak szükség esetén vegye át a vezetést. A hosszabbik kötélen kiképzett, páros vontatási bejegyzéssel rendelkező rgv. vontathat.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

IX. FEJEZET

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Páros vontatás egyedüli gyakorlása.

Felszállások száma: 2-4

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A repülőgépvezető gyakorolja az egyedüli vontatásokat géppár vontatásban.

A végrehajtás módja: Az első felszállást a repülőgépvezető a hosszú, a második felszállást a repülőgépvezető a rövid kötélen végzi. Az oktató a repülések során kíséri figyelemmel a repülőgépvezető tevékenységét, leszállás után értékeli a végrehajtást.

Megjegyzés: Ha a kiképzés alatt lévő repülőgépvezető "megfelelő" minősítéssel végrehajtotta a 3. gyakorlatot, a kiképzést végző oktató írja be a kiképzett repülési naplójába a páros vontathatói kiképzés megtörténtét.

4/a. FELADAT

Földi előkészítés: Hármás vontatás gyakorlati végrehajtásának megbeszélése.

Hely: Tanterem.

A feladat célja: A repülőgépvezető ismerje meg a hármás vontatás végrehajtásának módszereit, szabályait.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Hármás vontatás gyakorlása kétkormányos géppel oktatóval.

Felszállások száma: 1-2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A repülőgépvezető oktatóval gyakorolja a hármás vontatás végrehajtását.

A végrehajtás módja: A feladatot a repülőgépvezető önállóan hajtja végre. Az oktató csak szükség esetén korigálja a repülőgépvezető által elkövetett hibákat.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: Hármass vontatás gyakorlása egyedül.

Felszállások száma: 1-2.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A repülőgépvezető szerezzen gyakorlatot a hármass vontatás végrehajtásában

A végrehajtás módja: Az oktató a földről figyelje a feladat végrehajtását és értékelje ki azt. Az első és második kötélen páros vontathatói bejegyzéssel rendelkező személyek vontathatnak.

Megjegyzés: Ha a kiképzés alatt lévő repülőgépvezető "megfelelő" minősítéssel végrehajtotta az 5. gyakorlatot, a kiképzést végző oktató a kiképzett repülési naplójába vezesse be a hármass vontathatói kiképzés megtörténtét.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

X.FEJEZET

X. FEJEZET

MŰSZERREPÜLŐ KIKÉPZÉS

Műszer kiképzésbe bevonhatók mindazok a vitorlázórepülő szakszolgálati engedéllyel rendelkező repülőgépvezetők, akik minimum 80 óra össz. repült idővel rendelkeznek és a "Vitorlázórepülő elméleti kiképzésének teljesítményrepülés elméleti tematikája" (III.évfolyam) anyagából eredményes vizsgát tettek.

A feladatokhoz való felszállás történhet vontatásból vagy csörlésből. Az emelkedés történhet vontatással vagy termikeléssel.

A repülőgépvezetők műszerrepülő kiképzést, évközbéli ellenőrzéseit azok az oktatók végezhetik, akik műszerrepülő vizsgával rendelkeznek.

Műszerkiképzésnél a napi felszállási számot az oktató határozza meg a repülőgépvezető képességeinek ismeretében.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: Műszerrepülés előkészítése.

Hely: Tanterem.

A feladat célja: A növendék elméletben tanulja meg a műszerrepüléshez tartozó ismereteket.

A végrehajtás módja: Az oktató rajzolja fel az elfordulásjelző helyzeteket és annak alapján súlykolásszerűen gyakoroltassa a műszer által mutatott géphelyzet felismerését, különös tekintettel a zuhanóspirál felismerésére és annak megszüntetésére. Ismétlje át a növendékkel az iránytű hibáit, az oxigén használat szabályait, a felhő elhagyás módjait, felhőrepülés szabályait.

A végrehajtás követelménye: Az oktató kérdés-felelt formájában győződjön meg, hogy a repülőgépvezető a leadott anyagot elsajátította.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Szoktató repülés.
 Felszállások száma: 1.
 Hely: Légtér

A feladat célja: A repülőgépezető sajátítsa el az elfordulásjelző látás melletti használatát.

A végrehajtás módja: Lekapcsolás után a repülőgépezető látás után hajtson végre egyenes repülést és egylapátos fordulót olyképpen, hogy az elfordulásjelző által mutatott helyzetet hasonlítsa össze a horizonttal.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

X.FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A repülőgépezető az elfordulásjelző használatával tudjon egyenesvonalon repülni és egylapátos fordulót végrehajtani.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyenesvonalú repülés.
 Felszállások száma: 2.
 Hely: Légtér 1000 m

A feladat célja: A növendék befüggönyözött kabinnal gyakorolja az egyenesvonalú repülést.

A végrehajtás módja: A repülőgépezető befüggönyözött kabinnal gyakorolja az egyenesvonalú repülést az oktató által megadott irányban, az elfordulásjelző után.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépezető tanulja meg az egyenesvonalú repülést +/- 10 km/óra sebesség ingadozáson belül.

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egylapátos fordulók gyakorlása.
 Felszállások száma: 4.
 Hely: Légtér 1000 m.

A feladat célja: A repülőgépezető szerezzen gyakorlatot egylapátos fordulók végrehajtásában elfordulásjelző után.

A végrehajtás módja: Befüggönyözött kabinnal, jobb és bal egylapátos fordulók gyakorlása. Az utolsó felszállás keretén belül az oktató mutassa be a többlapátos fordulót, a zuhanó spirált és annak megszüntetési módját.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépezető kellően sajátítsa el az egylapátos fordulók végrehajtását +/- 10 km/óra sebesség ingadozáson belül.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Irányba való kivétel gyakorlása.
 Felszállások száma: 3.

Hely: Légtér 1000 m.

A feladat célja: A repülőgépvezető sajátítsa el az egylapátos fordulók irányba való kivételét.

A végrehajtás módja: Jobb és bal 360⁰-os fodorok, váltott spirálok végrehajtása irányba való kivétellel.

A feladat végrehajtása során a műhorizonttal felszerelt gépek műhorizontja bekapcsolható.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető 30⁰-on belül tudja a repülőgépet az oktató által megadott irányba kivenni.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

X.FEJEZET

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: Bonyolult helyzetek megszüntetése.

Felzárkózások száma: 2.

Hely: Légtér 1200 m.

A feladat célja: Bonyolult helyzetek felismerése és megszüntetésének gyakorlása.

A végrehajtás módja: Az oktató zuhanó spirálba viszi a gépet, a repülőgépvezető kiveszi illetve átvizsi normál repülésbe. Az oktató dugóhúzóba viszi a gépet, melyet a növendék kivesz.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető ismerje fel a műszerek alapján azonnal az adott helyzetet és a Vutazó + 50 km/ó sebességérték alatt szüntesse meg.

6. FELADAT

Gyakorlati repülés: Műszer vizsgarepülés.

Felzárkózások száma: 1.

Hely: Légtér 1200 m.

A feladat célja: A kiképzett bizonyítsa be, hogy elsajátította a műszer utáni repülés végrehajtását.

A végrehajtás módja: A vizsgarepülés légtérben 1200 m-es vontatás után jobb és bal 270-360⁰-os egylapátos fordulók végrehajtása irányba való kivétellel. Az ellenőrző által előidézett zuhanó spirál és dugóhúzó megszüntetése.

A végrehajtás követelménye: A végrehajtott feladatnál a maximális irányeltérés 30⁰-ot, a sebesség +/- 10 km/órát nem haladhatja meg.

Megjegyzés:

- A vizsgáztatást a szakmai vezető által megbízott, műszerkiképzéssel rendelkező vitorlázó oktató hajthatja végre.
- A vizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni.
- A vizsga eredményét a vizsgázó repülési naplójába be kell vezetni.
- Az oktató az általa kiképzett repülőgépvezetőt nem vizsgáztathatja.

- Ha a műszerkiképzés termikus időben történik 1 felszállás keretén belül végrehajtható két felszállásnak megfelelő feladat. Ebben az esetben 1 órát kell repülni az alábbiak szerint: 20 perc lefüggönyözve, 20 perc kifüggönyözve az oktató vezet, 20 perc ismét lefüggönyözve.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

XI.FEJEZET

XI. FEJEZET

OKTATÓI KIKÉPZÉS

Oktatói kiképzésbe bevonható az a 21 éves középiskolát végzett repülőgépvezető, aki megfelel az 5/2001. (II.6.) KöViM rendeletben szereplő feltételeknek.

Kiképzés során a kiképzés alatt álló személy napi felszállás számát az oktató határozza meg a kiképzett képességeinek ismeretében.

1/a. FELADAT

Földi előkészítés: Az "Utasítás a vitorlázórepülő kiképzés végrehajtására" c. és az "Utasítás a vitorlázórepülések végrehajtására" c. szabályzatok tanulmányozása, konzultálása oktatóval. Vizsga a fenti anyagból, a szakmai vezető előtt.

Hely: Tanterem.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör repülése oktatóval csörlésből.

Felszállások száma: 8.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: A repülőgépvezető ismerje meg az iskolakörön való repülés oktatását, beleértve a fel- és leszállást, az iskolakör felépítését, a változó állásszöggel való repülést, a leszálláskor előforduló hibák kiküszöbölését.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Kötélszakadás oktatásának gyakorlása csörlésből.

Felszállások száma: 3.

Hely: Iskolakör.

A feladat célja: Az rgy. tanulja meg a kötélszakadás eseténi teendők oktatását mindhárom leszállási mód esetén. (2×180^0 , 180^0 , egyenesből)

3. FELADAT

Gyakorlati repülés: Vontatás oktatásának, a 360⁰-os éles fordulók és a dugóhúzó végrehajtásának gyakorlása oktatóval.

Felszállások száma: 2 iskolakör, 2 légtér.

Hely: Iskolakör, légtér.

A gyakorlatcélja: A repülőgépvezető szerezzen gyakorlatot a vontatásos kiképzésnél előforduló hibák kiküszöbölésének, 360⁰-os fordulók, lehúzás végrehajtásának oktatásában.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

XI.FEJEZET

Az iskolakör repülések alkalmával a leoldás után gyakorolja szabad repülésben a 360⁰-os éles fordulók oktatását.

A légtér repülések alkalmával leoldás után az rgy. szerezzen gyakorlatot a lebillenések, valamint az 1 és 2 pördületes dugóhúzók oktatásában, a hibák kijavításában.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Oktatói vizsga feladatának gyakorlása oktatóval.

Felszállások száma: 3.

Hely: Iskolakör csörlésből, légtér vontatásból.

A feladat célja: A szakmai vezető vagy annak megbízottja a repülés során ellenőrizze, hogy a repülőgépvezető a követelményeknek megfelelően tudja felépíteni a jobb és bal iskolaköröket, a követelményeknek megfelelően tudja végrehajtani a csörlést, vontatást, dugóhúzót (+/- 15⁰-os irányeltérés), merülést, váltott 360⁰-os fordulót, besorolást, kiszámítást, jelleszállást. A jelleszállás akkor elfogadható, ha a repülőgépvezető a "T" jel és az után 25 méterre kitűzött piros zászló közötti terepszakaszon kilebegtetve ér földet.

Megjegyzés: Az oktatói kiképzést kizárólag a szakmai vezető vagy annak megbízottja végezheti.

- A kiképzés során az oktató az első ülésben ül.

- A repülések során az oktató a műszereket úgy takarja el, hogy azokat a kiképzés alatt álló személy ne, illetve korlátozva láthassa.

- A XI. fejezet szerinti repüléseket tervezni nem kell, azonban a kiképzés alatt álló személy a

lerepült feladatok számát (pl. XI/1. stb.) a repülési naplójának a "Repülés célja" rovatba

tartozik bejegyezni.

XII. FEJEZET

REPÜLŐGÉPVEZETŐK ÁTKÉPZÉSE
MOVIT-RA.

Az átképzést megkezdheti érvényes PPL motoros vagy vitorlázó szakszolgálati engedéllyel rendelkező, 18. életévét betöltött pilóta, aki felkészültsége alapján arra alkalmas. A szakmai, elméleti és egészségügyi alkalmasság feltételeit az 5/2001.(II.6.) KöViM rendelete tartalmazza.

Az átképzést végző repülőgépvezetőnek a korábban megszerzett elméleti ismeretek mellett fel kell készülni az adott típus ismeretéből, a légiüzemeltetéséből és a lehetséges vészhelyzetekből. A gyakorlati repülés csak a fenti ismeretek ellenőrzése után kezdhető meg. Az ellenőrzés eredményét az oktató a repülési naplóba (startkönyvben) rögzítse.

1./a FELADAT

A repülőgép műszaki ismeretének ellenőrzése.

Cél: Ellenőrizni a repülőgépvezető tudását a repülőgép motor, sárkány és különleges berendezéseinek ismeretéből, a repülőgép üzemeltetése, műszaki ellenőrzés szabályainak ismeretéből.

A végrehajtás módja: Meg kell tanítani a repülőgépvezetőt az alábbiakra: a repülőgép feltöltése; az üzemanyag, valamint a kenőanyag ellenőrzésének módja; a repülőgép, motor és légszűrő repülés előtti vizsgálata; startelőtti ellenőrzés végrehajtása.

Meg kell magyarázni a típus különböző sajátosságait és azok jellemzőit.

Az oktató győződjék meg arról, hogy ismeri-e a repülőgépvezető a futómű, a féklap és a fékszárny kezelését, a típusba épített rádió és különleges berendezések üzemi tulajdonságát, helyes kezelésének módját.

1./b FELADAT

A vízszintes repülés, emelkedés és siklás, a motor beindítás, leállítás szabályainak ellenőrzése és gyakorlása.

Cél: Megmutatni a repülőgépvezetőnek a motorház burkolatának horizonthoz való viszonyát, a repülés különböző helyzeteiben.

Gyakoroltatni a motor beindítás, leállítás végrehajtását. Ismertetni a levegőben való motorleállítás és újraindítás feltételeit. Elmagyarázni a lehetséges légcsavar állítási lehetőségeket.

Különös figyelmet kell fordítani:

- a csak motoros szakszolgálati engedéllyel rendelkezők átképzése alkalmával a "vitorlázó üzemmódban" - álló motorral - történő repülés esetén a repülőgép siklási tulajdonságainak megismertetésére;

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

XII. FEJEZET

- a csak vitorlázó szakszolgálati engedéllyel rendelkezők esetében a motor üzemeltetés szabályainak, a motorral történő repülés technikájának megismertetésére.

1. FELADAT

Gyakorlati repülés: A repülés különböző elemeinek gyakorlása.

Felszállások száma: 2. Repült idő 40 perc.

Hely: Légtér 600 - 800 m.

Végrehajtás módja: Az oktató mutassa be és gyakoroltassa a horizont helyzetek beállítását emelkedés, vízszintes repülés és siklás közben, egyenes repülés és fordulók alatt. Gyakoroltassa a motor leállítását és újraindítását a levegőben. Nagyobb magasságban mutassa be és gyakoroltassa az átesés környéki sebesség jellemző vezethetőségi tulajdonságait, valamint hajtsanak végre átesést és egy pördületes dugóhúzót. A dugóhúzót gyakorolják alapjáraton járó- és álló motorral.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető szerezzon tapasztalatot a repülés elemeinek végrehajtásában, ismerje meg a gyakorlat során elkövethető hibákat és azok elhárítását, a feladatot nyugodtan és biztonságosan tudja végrehajtani.

2. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör végrehajtása.

Felszállások száma: 5. Rep.idő: 25 perc.

Hely: Iskolakör 200 - 300 m.

Végrehajtás módja: Az oktató gyakoroltassa a repülőgépvezetővel az iskolakör, a felszállás és a leszállás végrehajtását. Első fordulót 100 m-en, második fordulót 150 m-en hajtsa végre az emelkedés 300 m-en, de legkésőbb a hosszúfal közepén fejezze be. A harmadik fordulómegkezdése előtt a motort állítsa le, a repülést vitorlázó üzemmódban folytassa.

A végrehajtás követelménye: A növendék az oktató utasítása nélkül tudja végrehajtani a gyakorlatot.

3. FELADAT.

Gyakorlati repülés: Motorleállítás gyakorlása

Felszállások száma: 2. Rep.idő: 5 - 10 perc.

Hely: iskolakör 100 - 300 m.

Végrehajtás módja: Az oktató váratlan leállítással idézzen elő motorleállást.

Első alkalommal az iskolakör hosszúfalának közepéről hajtás végre a feladatot. Az oktató hagyja érvényesülni a növendék váratlan helyzet felismerését és megoldó képességét.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

XII. FEJEZET

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető biztonsággal tudja végre hajtani a motorleállás esetén szükséges teendőket, késedelem nélkül reagáljon és újabb vészhelyzet előidézése nélkül tudjon leszállni.

4. FELADAT

Gyakorlati repülés: Egyedülrepülés előtti iskolakör ellenőrző

Felszállások száma: 2. Rep.idő 10 perc.

Hely: Iskolakör 200 - 300 m.

Végrehajtás módja: Az oktató ellenőrizze le, hogy a növendék képes-e az iskolakört önállóan teljes biztonsággal végrehajtani.

A feladatnak kizárólag az ellenőrzés a célja.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető teljesen önállóan hajtás végre az iskolakör feladatot (az oktató még szóbeli utasítást sem adhat.) Ha az ellenőrző személy akár szóban is valamire utasítást kényszerül adni, az ellenőrzés nem tekinthető sikeresnek.

5. FELADAT

Gyakorlati repülés: Iskolakör végrehajtása egyedül

Felszállások száma: 2. Rep.idő: 10 perc.

Hely: Iskolakör 200 - 300 m.

Végrehajtás módja: A repülőgépvezető a feladatot egyedül - nyugodt, zavar mentes körülmények között - hajtás végre.

A leszállások után értékelje az oktató a repülést.

Az oktató fokozottan figyeljen oda az ülés terhelés minimális súlyhatárának betartására.

A végrehajtás követelménye: A repülőgépvezető legyen képes az iskolakör biztonságos és szabályos egyedüli végrehajtására.

Az átképzés végrehajtását a startkönyv típusvizsgák rovatába be kell jegyezni.

XIII. FEJEZET

MOTOROS REPÜLŐGÉPVEZETŐK VITORLÁZÓ REPÜLŐGÉPRE VALÓ ÁTKÉPZÉSE

- 1./ Az átképzésbe bevonhatók a MOVIT, a Motoros PPL, CPL és UL szakszolgálati engedéllyel rendelkező személyek.
- 2./ Elméleti tananyagból minden átképzésre kerülő személy a szabályzatban rögzítettek szerint a gyakorlati kiképzés megfelelő szakaszán köteles vizsgát tenni, abból engedmény nem adható.
- 3./ Az átképzés végrehajtható csörlő- vagy vontatásos rendszerű indításos módszerrel.
- 4./ Az átképzés ütemét a kétkormányos ellenőrző repülések után a szakmai vezetők határozza meg, az átképzendő személy gyakorlati kiképzési fokának megfelelően, azonban a min. felszállási szám nem lehet kevesebb az 5. vagy 6. pontban leírtaknál.
- 5./ Min. felszállási szám csörlő indítás esetén:

I/3	2	felszállás
I/4	8	felszállás
I/6	5	felszállás
I/7	2	felszállás
I/8	2	felszállás
I/9	2	felszállás
I/10	2	felszállás
I/11	3	felszállás
I/12	5	felszállás

- 6./ Vontatásos indítás esetén a „Tematika a vitorlázó repülő kiképzés végrehajtására” c. szabályzat III. fejezetében rögzített vontatásos felszállásokat kell végrehajtani az alábbiak szerint: (min.)

III./1	1	felszállás
III./3	5	felszállás
III./4	2	felszállás
III./5	1	felszállás
III./6	1	felszállás
III./7	1	felszállás
III./8	2	felszállás
III./9	1	felszállás
III./10	2	felszállás
III./11	5	felszállás

7./ A sikeres „B” vizsga teljesítése után az átképzett személy további vitorlázórepülő kiképzését a „TEMATIKA a vitorlázórepülő kiképzés végrehajtására” c. szabályzat fejezetei szerint folytathatja. Gyakorlati kiképzése során további engedmény nem adható.

Módosítás jóváhagyva 530793/05 PLH.sz.

MRSZ VITORLÁZÓREPÜLŐ KIKÉPZÉS

TARTALOMJEGYZÉK

	Általános rész.	1. old.
I.	fejezet. Kétkormányos csörlőrendszerű kiképzés "B" vizsgáig	3. old.
II.	fejezet. Kétkormányos csörlőrendszerű kiképzés "C" vizsgáig.	14. old.
III.	fejezet. Kétkormányos vontatásos rendszerű kiképzés "B" vizsgáig.	18. old.
IV.	fejezet. Kétkormányos vontatásos rendszerű kiképzés "C" vizsgáig.	29. old.
V.	fejezet. Vontató rendszerű vitorlázó képzés alatt lévők kiképzése csörlő indításra.	32. old.
VI.	fejezet. Csörlőrendszerű vitorlázó képzés alatt lévők kiképzése vontatásos indításra.	34. old.
VII.	fejezet. Vitorlázó kiképzés "C" vizsgától "D" vizsgáig csörlő és vontatásos rendszerben kiképzettek részére.	37. old.
VIII.	fejezet. Tipus átképzés	41. old.
IX.	fejezet. Páros és hármas vontathatói kiképzés.	49. old.
X.	fejezet. Műszerrepülő kiképzés	51. old.
XI.	fejezet. Oktatói kiképzés	54. old.
XII.	fejezet. Repülőgépvezetők átképzése MOVIT-RA.	56. old.
XIII.	fejezet. Motoros repülőgépvezetők vitorlázó repülőgépre történő átképzés.	59. old.

